

ek

zetének javítása

ot tartott kormány

De Brocqueville után miniszter...

Suria korlök lazadó...

A független követelést...

acionálé moszk karácsonykor...

Dr. Totis alá legelőtőbb...

repülőgépek...

nyai Egyesü eredményes...

aphiadó Barón L. Pop...

Taxa postală plătită în num. No. 224.713-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-n.) 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 1, negyedévre 3, fél-évre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetések díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bánsági zsidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Budapest

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmentlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor F. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Ára 5 lej

Péntek, 1932 dec. 23.

5693 FV KISZLEV 25 XV. EV 292 SZÁM

Argetolanu receptjei

Divat manapság és politikusoknak megörzött szokása, hogy recepteket irnak országoknak és társadalmaknak a gazdasági válság megoldására.

Argetoianu is irt egyet-kettőt. Lényegében azt mondja a volt pénzügyi diktátor, hogy a bajoknak egyetlen orvossága: az adósságok redukálása vagy elengedése. Már csak azért is, mert ezek az adósságok amugyis csak papíron léteznek. Behajthatatlanok.

Nézzük csak meg, vajjon gyógyíthat-e ez a recept.

Ha az adósságok amugyis behajthatatlanok, úgy redukálásuk, vagy elengedésük egyáltalán nem változtat az adott gazdasági és pénzügyi viszonyokon.

Legfeljebb: egy tényleges állapotból törvényes állapot lesz.

Vizsgálat a kapitalista rendszer — amelynek fenmaradásában Argetoianu hisz — nem állhat fenn hitel, a tőke cirkulációja nélkül. Az adósságok elengedése előcsalná rejtékéből a tőkét, amely éppen azért nem merészkedik elő, mert nem érzi magát biztonságban az adósnál?

Bizony, Argetoianu ur, úgy állnak a dolgok, hogy egy ilyen recept már nem elegendő.

Ettől az orvosságtól nyugodtan meghalhat a beteg.

Megint egy konferencia — megint egy meddő recept

A beteg negyvenfokos lázban vergődik; szervezetét miázmák támadták meg — és az orvosok konferenciákat irnak fel orvosságnak a receptjükkre.

A sok haszontalan, csődöt mondott konferencia mellé még egy konferenciát. Ezutal a nemzetközi munkaügyi hivatal konferenciája következik a negyvenórás munkahét bevezetése érdekében.

Mert a hítes doktorok szerint ez fogja megoldani a válságot s a negyvenfokos lázban vergődő Európa és Amerika végre meg fog gyógyulni.

A negyvenórás munkahét eszméje nem rossz, határozottan szociális, sőt csaknem forradalmi jelentőségű eszme volna — normális viszonyok között.

A konjunktura idején, amikor dolgozó ember számára nagy előnyöket biztosítana, mert napi hatórás munkaidő mellett a konjunkturalis kereseti lehetőség előnyeit élvezhetné.

Ma azonban ez a szociális előny merő fikcióvá válik abban a pillanatban, amikor realizálni akarják.

Igaz ugyan, hogy a munkaidőnek heti negyvennyolc órától negyvenre való lecsökkentése által a munkában állók heti nyolcórás pihenés-többletet nyernének s igaz az is, hogy a heti nyolcórás munkaredukció néhány százezer munkanélküli számára lehetővé tenné a munkábaállást.

De mit jelentene mindez a válság generális megszüntetése, illetőleg csak enyhítése szempontjából is?

Alig többet a semminél.

A munkanélküliek milliós hadseregei lecsökkennének néhány százezerrel: ezzel szemben azonban a többi munkanélküliek számára a kilátástalanság anélkül inkább fokozódna. Nem is szólva arról, hogy a 40 órára lecsökkentett hetet dolgozó munkás eddigi bére is lemorzsolódna.

A világválság tehát még akkor sem volna megoldható, ha sikerülne a negyvenórás munkahét elfogadtatása a világ minden részében.

Holott az is valószínűtlen, hogy ez sikerülhetne.

De tegyük fel, hogy sikerülne. A munkanélküliek töbora alig észrevehetően csökkenne, viszont a még dolgozó emberek vásárlóképesége még a mai silány alvón is alulmaradna.

Amit a réven nyernének, elveszíteneik a vámon.

De azért konferenciáznak és tovább ir-lák a meddő recepteket.

Munka e'it

A nyolchetes terméketlen felirati vita véget ért. Sok hasznot nem hozott. Minden első- és másodosztályu pártvezér kiadósan kibeszélte magát, úgy, hogy a fontos törvényjavaslatok vitájára alig jutott 5-10 perc.

Most aztán vége van ennek is.

A kamara küldöttsége ma délelőtt már át is adta a királynak a válaszfeliratot.

Talán hosszú és nyugalmas kormányzásra, eredményes parlamenti munkára rendezkedhetünk be.

Mert a király szokatlan melegséggel fogadta a kamara küldöttségét és nem sablonos szavakkal adta a nyilvánosság tudomására, hogy kormányával meg van elégedve.

A király meg is mondta, hogy mit vár a kormánytól és parlamenttől.

Egészséges, jó költségvetést, a törvények egységesítésének befejezését, úszinte békepolitikát és a gazdasági helyzet konszolidálását.

Ebben a programban nemcsak az van benne, amit a parlamentnek tennie kell, hanem az is, amit nem szabad cselekednie.

Mert valaki hiányzik ebből a programból.

Roosevelt a hadiadósságok kérdésében Hooverrel ellentétes álláspontra helyezkedett

Az ir szabadállam is fizetett Amerikának

Párizs, december 22. Washingtoni jelentés szerint Roosevelt levelet intézett Hooverhez, melyben közli azt az álláspontját, hogy szerinte a hadiadósságkérdés a leszereléssel és a világgazdasági konferencia elé kerülő problémákkal jünk timba nem hozható. Roosevelt ellene van annak, hogy parlamenti bizottságot nevezzenek ki a hadiadósságok újabb meg-

vitására, de természetesen Hoover hivatalban léte idején nem tesz a jelenlegi elnök szándékait keresztelő lépést.

Egyidejű jelentés szerint az ir szabadállam teljesíti Amerikával szembeni pénzügyi kötelezettségeit. Az 1918-as és 1920-as kölcsönök esedékes törlesztési részleteit és a kamatokat átutalták a tengerentúlra.

Hosszu kormányzásra rendezkedik be a Boncour-kormány

A francia minisztertanács megállapította a kormánynyilatkozat szövegét. Bizot:ságot neveztek ki a költségvetési deficit enlíntésére

Párizs, december 22. A kormány tegnap délután minisztertanácsot tartott, amelyen a miniszterelnök ismertette a kormányprogram szövegét, amelyet a csütörtök délelőtti, az Elyseeben tartandó államtanács állapot meg véleleges. A minisztertanács egyhangulag hozzájárult az előterjesztett szöveghez.

A párizsi esztalpok értesülései szerint a kormánynyilatkozat kifejezésre fogja jutni a hadiadósságok kérdésében, hogy a kormány teljes mértékben tiszteletben kívánja tartani a törvényhozás határozatát s a kibontakozást a megjelölt irányban fogják keresni. A kormánynyilatkozat az állam-pénzügyek terén hangoztatni fogja, hogy a kormány a kérdés-komplexumot beható tanulmány tárgyává fogja tenni. A párizsi sajtó meg van győződve arról, hogy Paul Boncour kormánya bizalmi szavazatot kap bemutatkozása után a törvényhozástól.

Egyidejű jelentés szerint Cheron pénzügyminiszter hosszabb megbeszélést folytatott Paul Boncourral. Az eszmecsere folyamán megállapították a kormánynyilatkozatnak az állampénzügyekre vonatkozó részét.

Egyébként beavatott helyről származó

értesülések szerint az új kormány még újév előtt be fogja terjeszteni a törvényhozás elé az Ausztriának adandó 300 millió silling kölcsön ratifikációs javaslatát.

Párizs, december 22. Cheron az állami költségvetés hét és félmilliárd deficitjének eltüntetésére bizottságot nevezett ki. A bizottság tervezetét fog kidolgozni az új jövedelmi adóról és a takarékosági intézkedésekről. Tagjai lettek a bizottságnak Fourniere, a jegybank helyettes kormányzója, Villard, a Credit Fonciere elnöke és a pénzügyminisztérium három főtisztviselője.

Ujabb agrárvédelmi intézkedések várhatók Németországban

Berlin, december 22. Beavatott helyről származó közlések szerint újabb agrárvédelmi intézkedések várhatók. Február közepén vágómarhára, szalonnára és zsírra tiltó vámkot terveznek s addig is áttérnek a kontingens-rendszerre. Március elején fel fogják emelni a tojás vámját is.

Hiányzik belőle Cuza. És hiányzanak a cuzisták összes botrányai.

Mert azokkal a középkeri jelenetekkel, amelyeket Cuza és a legényei provokálnak nap-nap után a kamarában, nem lehet nyugodt és komoly munkát produkálni a parlamentben.

A felirati vitában a parlament tradíciói szerint mindenkinek joga van a tribün tetejéről ország-világgá kiáltani a szíve bánatát. Talán nehezen lehetett volna Cuzát is megakadályozni abban, hogy szokásos ocsmány rágalmait el ne ismétlje újra.

A felelőtlen beszédek ideje azonban lejárt. A nyolc hétig tartó felirati vita után a parlamentnek hozzá kell látnia ahhoz, hogy megoldja az ország vitális problémáit. Hogy feleletet adjon ama kérdésekre, amelyeket egyformán reklamál az ország és a király.

Ezekhez a kérdésekhez pedig Cuzának nem lehet mondanivalója.

Ha meg van, a kormány nem tűrheti majd el, hogy minden törvényjavaslatot az antiszemitaizmus szemszögébe kényszerítsen be erőszakosan egy mániákus öreg ember.

Berlin, 1932 december

A németek a karácsony előtti 2-ik vasárnapot ezüstnek, a karácsony előtti vasárnapot aranyának nevezik. Így van ez nálunk is. Csak hogy itt fokozottabb jelentősége van. A kereskedők már november végével beindítják a híres karácsonyi vásárt. Ezeken a vasárnapokon pedig az üzletek délután 3 órától késő estig nyitva vannak, hogy alkalma legyen azoknak is, akik véletlenül egész héten dolgoznak, mindent bevásárolni karácsonyra. Ma egész Berlin úgy néz ki, mint egy nagy kiállítás. Minden kicsi butik kidiszi tette magát. Mindenik a legnagyobb elragadtatással kínálja legelőcsőbb portékáját. A bornyuk szájától a legridegebb aranyóráig minden fel van zöldfenyőgalyazva. Berlinbe 160 vagon karácsonyfa érkezett a hegyekből s állványaikba tűzdelve egy-egy téren hatalmas fenyőerdők ütöttek tanyát. A nagy áruházak Wertheim, Tietz, Woolworth, Izrael, Epa, stb. rogyásig tömve árukkal. Ezek az áruház. Ezekre az áruházakra és általában egész épülettömböt kitevő három-négy uccára nyílnak s mindegyik legalább háromszor akkora, mint a pesti Párizsi áruház. Ezekre az áruházakra és általában a német üzleti élet szervezettségére és nagystílusára jellemző, hogy egyetlen cigarettagyárnak, a Garbatynak, Berlinben négyezer üzlethelyisége van. Mig egy középnyagyságu fűszerüzletnek, a Manus testvéreknek 600 fiókja van. Ami pedig egyetlen központositott, a mindent áruló áruházat jellemzi, az az, hogy ott egyetlen épületben legalább 400 üzlethelyiségnek megfelelő mindenféle áru van összehalmozva a legbőségesebb választékban.

A nagy áruházak étkezőhelyiségeiben reggel 10 órától este 7-ig szakadatlanul szolgálják fel a meleg ételeket és alig győzik. Itt az a szokás, hogy mindenki önmagát szolgálja ki és viszi a napi meleg menüt az asztalához, ahol elfogyasztja anélkül, hogy terítékpénzt fizetne. Ezek az üzemek a terén a legjobban, mert az ételek az átlagos színvonalat tekintve nagyon olcsók. Egy fiatal libasült például vöröskáposztával és burgonyával mindössze 50 pfennig. Mig ugyanez az étkezdében 2 márká és a mellékdijak. Van azonban ennél olcsóbb adag is. Egy tál leves husaprólékkal 25 pfennig. Anélkül 10 pfennig. És ezekben a helyiségekben tényleg életveszélyes a tónágás. De ez jelzi egyben, hogy a lakosságnak nincs miből élni. Találunk embereket, akik naponta egyszer bejönnek a maguk kis, 10 pfenniges lencsésért, azt lenyelik és ez az egész napi tápálkozásuk. Ezekkel az emberekkel még ott benn a helyiségben beszélni lehet. De azokkal, akiknek ez a 10 pfennigük sincs meg naponta, más emeleten lehet beszélni. A többen, ahol szintén rengeteg nép hullámozik. De nem azért, hogy vásároljan, hanem azért, hogy a melegben sétálhasson egész nap.

Berlinben már december elején beállott a tél. A parkok, uccák, gyermekjátszóterek áldott hűvössége a számtalan munkanélküli számára kibírhatatlan. Otthon nincs miből fűteni, tehát jönnek sétálni az áruházakba, amelyek 300-500 méteres hosszúságu uccáin lepergethetik a napot. Ha ugyan lepergethetik, mert az áruházak is észrevették a néma éhségtüntetőket, akik ekvík végétől a másikig mérlik az óriási földszinteket és emeleteket és sétáló örszemeket állítottak fel, akik csendben figyelik a „vevőstokkot”. Akikről kiderül, hogy csak notórius sétálók, azt igyekeznek félrevonni és a lel-kére beszélni, hogy adjon helyet az utána következőknek. Ez természetesen csak nagyon udvariasan és nagyon kiméletesen történhetik. Még így is nagy a kockázat. A munkanélküli meledékek között nagy a szolidaritás. Előfordult az is, hogy a kollektív örszemek hívásának nem tettek elget, hanem lármát csaptak. És követelték, hogy ebben a mindenki

VILÁG TÜKRE

Ezüst vasárnapot arany vasárnapig

számára nyilvános helyiségben addig „válogassanak a portékák között”, amíg nekik jól esik. És ha semmi sem tetszik, akkor vásárlás nélkül mehessenek haza. Ez a vevőnek szent joga. Viszont az üzletember irtózik a vevő által okozott iármától. Eltekintve attól, hogy rögtön százak gyülekeznek. De az emberek pillanat alatt tovább adják a dolgot és bojkottálják azt az üzletet, ahol ilyesmi előfordul. Tehát marad a felemelő séta. Mert a vásárlások ijesztenek kevesek, dacára, hogy minden zug megtelt.

Még így is bámulszik az a fegyelm-zettségek, hogy a sétálóknak nem jut eszük be, elkéserevésükben, a rengeteg nyitot-tan és szétdobva álló holmikat egyszer-űen elhordani. A rendőrség tehetetlen volna ekkora tömeggel szemben. Az alexanderplatzi kereskedők, hogy a mes-zi külvárosból magukhoz vonzzák a ve-vőket, élelmes trükköt szeltek ki. Ezt az egyik legforgalmasabb részét Berlin-nek most tatarozták. Egy olyan hatal-mas földalatti várost építettek a föld-alatti vasutak részére, hogy az most kö-lön látványossága a fővárosnak. Ebből az alkalomból az összes környéki keres-kedők karácsonyi kirakataikba azonos tí-pusu bronzszobrocskát rejtettek el. Ezt egész Berlinen keresztül öles plakátok hirdették. A kirakatokat megszámozták. Óriási költséggel millió és millió nyom-tatot ívet osztottak ki naponta. Az iver-ken rajta volt a megszámozott kirakatok sorszáma és mellettük egy rovat. A rovat ba be kellett írni, hogy melyik kirakat-ban, hány szobrocska van elrejtve. Több-eter márka jutalmat tűztek ki sorsolás-utján azok között, akik a leghelyesebben találták meg a szobrocskát. Nosza meg-índult a népvándorlás. Kezdvé azoktól, akik már irni-olvasni tudnak, végezve az aggasztánokig, mindenki ezer márkát akart nyerni. Mindenki kezében ceruza. Mindenki nyálaz és ír. Összehasonlító-sok, Ismerkedések, verszekedések, az üzlet-ajók elállása, kirakatok betörése, tolon-gás, verekedés, rendőrökkel való össze-tűzés perceről-perce óriási tumultusokat okozott. Mindenki nyerni akart. Minden-ki ingyen akarta kipróbálni szerencséjét. Végül is olyan tömegek jöttek mozgásba, hogy az akciót be kellett szüntetni. Ré-szint azért, mert nem lehetett azoknak az uccákon közlekedni, részint mert az üzlet-ajtókat úgy elállták, hogy még az a pár-fehér holló egyén, aki tényleg vásárlási szándékkal akart az üzletbe belépni, erre képtelen volt. Így végződött kudarc-al az az üzleti élményesség, amely vevő-ke akart fogni és megint csak a ráérő munkanélküliekbe botlott bele.

Ma már a hagyományon kívül semmi jelentősége nincs a valaha olyan fontos ezüst- és aranyvasárnapnak. Legfeljebb, hogy az idő mulik és a napról-napra sze-gényedő középosztály kalandokkal pró-bálja letúnt szerencséjét visszakényszeri-teni. Így az általam múlt héten bemuta-tott Hanussen mester, aki a jövőbelátó hangzatos nacionalista üzletet találta ki, az ezüst- és aranyvasárnap között bír-ság elé került. Mert titkára beállított egy vidéki kereskedőhöz, kicsalt tőle 3000 márkát azzal az ürüggyel, hogy a jövő-be látó mester százszorosan vissza fogja hozni. A pénz tőzsdéjétekora lett kicsal-va. Hanussen mester mossa kezét. Ő nem azonos a titkárával. A pénz természet-e-sen eluszott. A kispolgár babonásan fut a láthatatlan hatalmak mentőkarjaiba, hogy mentse, ami még menthető, mert a valaha reális ezüst- és aranyvasárnapok kialudtak. A bukás annál gyorsabb. A vidéki kiskereskedő, akinek esete kitűdött, háromezer márkájának harmadik emeletéről le is esett. De hány kispolgár hallgat és nyeli le a fájdalmait? Ezüst- és aranyvasárnap között Németországnak magyar kiránduló vendégei voltak. Négy-száz ember jött a filléres vonattal Ber-linbe, innen Hamburgba és vissza. A programban benne volt, hogy a hamburgi rendőrség különleges meglepetésbe része-sít a nemes magyar látogatókat. Be-érkezésük estéjén Hamburg uccáin nyil-vános razzíát rendez, amit a vendégek kényelmes autókarrókról nézhetnek vé-gig. Valóban örögi ötlet. A kényelmesen utazó vendégeknek mulattatására hajtó-vadászatot rendezni. Nem is vadakra, ha-nem emberekre. A beigért programot végrehajtották német alaposággal. Az üldözött vadak közül 600 ember került hurekra különböző izgalom között. Min-den kirándulóra jutott egy és fél fogoly. Pap Gábor

A világ legmodernebb története Wells: Nagy világtörténet 2400 lej helyett 800 oldal, 300 képpel, fűzve 130 lej, vászon kötésbe 175 lej LEPAGE-nál Kolozsvár. Vidékre utánvétellel, portómentesen. Kér, je az első könyvek jegyzékét LEPAGE-nál.

Jön a Selectbe: Az idej produkció leghatalmasabb alkotása, „Grand Hotel” Vicky Baum-tól. Főszerepben: Greta Garbo és Joan Crawford

Madgearu a petróleum elosztás monopolizálásával fenyegeti a petróleum-ipart
A szenátusban megszavazták a petróleum illetékekről szóló javaslatot

Bucuresti-Bukarest, december 22. A szenátus tegnapi ülésén megszavazták a petróleum illetékekről szóló javasla-tot. A vitában felszólt Madgearu pénzügyminiszter is, aki hangsúlyozta, hogy a javaslat véget akar vetni azok-nak a rendkívüli visszaéléseknek, melyek a petróleumiparban az államkines

tárral szemben történnek. Ezen törvény figyelmeztetés akar lenni, hogy ha a fis kus megkárosítása továbbra is tartani fog, úgy a kormány kénytelen lesz fog lalkozni a belföldi petróleumfogyasztás szindikalizálásnak vagy esetleg mono-polizálásának gondolatával.

Az oroszországi kommunista párt megtisztítása és a zsidók

1927-ben 773.220 párttag közül 49.511 volt zsidó, ma 2 millió kommunista közül 75 000 a zsidó

Moszkva, december 22. Az oroszorszá-gi kommunista párt központi bizottsága elyhatározta, hogy 1933. év folyamán végrehajtja a kommunista párt meg-tisztítását a be nem vált elemektől. Az eddigi „tisztogatásoknál” sokkal több zsidó hullott ki, mint más nemzetiségű, után az ellenőrző bizottság főleg azo-kaat a tagokat távolította el, akik vala-ha más pártoknak voltak a tagjai. Az uk-rán kommunistáknál 4 százalékat, az oroszoknál ugyancsak közel 4 százalé-ka, a zsidó kommunistáknál viszont 15 százalékat tesznek ki az ilyen „vund párttagok”, akiknek nagyrésze a Bund hoz, a Poeló Cionhoz vagy a mensevi-kiekhez tartozott valamikor.

Az 1927. évi pártzámlálás alkalmá-val a Szovjetunió összkommunista párt-jában 49.511 zsidó volt (ebből 11.545 nő), azaz a kommunista párt 45 százalékát tették ki. 1927-ben 773.220 tagot szá-mált a párt, ma kétmillió tagot tud ma-gáénak. A zsidó kommunisták száma azonban nem emelkedett ugyanolyan arányban, mint a nemzsidó kommunis-táké, miután az 1927 óta bekerült párt tagok majdnem kizárólag az ipari mun-kásságból rekrutálódtak, viszont ebben a munkágában a zsidók még mindig nincsenek megfelelő számban képvisel-ve. A kommunista párt zsidó tagjait ma 75 ezerre becsülik.

Mussolini ellüntetett egy isztriai tavat
A tengerbe vezették le a tizenkétmillió négyzetméter területű Arsa tavat

Róma, december 22. Isztria térképé-ről eltűnt az Arsa-tó, amelynek tizen-kétmillió négyzetméter volt a kiterje-dése. az elmúlt héten meghívott közön-ség előtt szinte egy perc alatt eltűntet-tek a tavat, amelynek helyén termőföld-et akarnak teremteni.

Az Arsa-tó egyike volt Isztria leg-szebb tavainak, azonban az a nagy baja volt, hogy egyes részei mocsarasak vol-tak és így maláriát terjesztett. Esztén-dők óta foglalkoztak már azzal a terv-vel, hogy a tavat levezetik a Quarneroi öbölbe, miután igen közel van a tenger-hez, azonban ennek az a nagy akadá-lya volt, hogy a tengerpart és a tó kö-zött a 4600 méter széles Chersano hegy emelkedik.

A terveket Mussolini elé terjesztet-tek, aki, amikor meggyőződött arról, hogy az Arsa-tó maláriaterjesztő, úgy intézkedett, hogy akár a legnagyobb költséggel is meg kell teremteni azt a lehetőséget, amellyel a tavat le lehet csapolni. Így azután hozzáfogtak az Arsa-csatorna építéséhez, amely a Cher-sano hegy tömegén keresztül vezet a tengerig. Ez a csatornaépítés négy esz-tendeig tartott és óriási költségekbe ke-rült, mert a hegy alatt alagutat kellett építeni és az alagutat csak a legna-gyobb nehézségek között lehetett meg-teremteni, mert a munkát többször fél-be kellett szakítani, miután óriási kő-tömegek zudultak le a munkásokra. Négy esztendei munka után elkészült

az alagut és a csatorna és ekkor huszon-négy óriási aknát robbantottak fel az Arsa-tóban, amelyek robbanása az egész víztömeget egy perc alatt felemel-te a csatornába, ahonnan az Arsa-tó ví-zé orak alatt lezudult a tengerbe. Ehhez a ritka eseményhez több ezer vendéget hívtak meg, úgy, hogy meg-történt az a különös esoda, hogy a meg-hívott közönség jelenlétében tüntettek el egy tavat és változtattak meg a föld egy darabjának a térképét.

A palesztinai főkörmányzó az ország aktuális kérdéseiről

Jeruzsálem, december 22. Sir Arthur Wauchope, palesztinai főkörmányzó a napokban fogadta a palesztinai keres-keelmi kamarák küldöttségét és eb-ből az alkalomból nagy beszédet tartott az ország aktuális politikai és gazdasá-gi kérdéseiről.

A Legislative Councilről mindaddig nem lehet szó — mondotta —, amíg nem emelkedik törvényre és nem lép életbe a városok és községek önkör-mányzatáról szóló szabályzat (Palestine Municipalities Bill). Ami pedig ezt illeti, túlságosan elcsúszott a dolog már-most állást foglalni ellene, miután még a kormány sem határozott a Municipa-lities Bill végleges formulája fölött. Ha a kormány bizonyos módosításokat fog eszközölni ezen a formulán, úgy hosszú időnek kell még eltelnie addig, míg ab-ból törvény lesz, illetve életbe lép.

A főkörmányzó ezután a behozatali adó bevezetésének tervéről és a terv el-len, a palesztinai gazdasági körökben támadt ellenállásról beszélt. Hangsúlyozni kívánja, hogy a kormány még semilyen döntésre nem jutott a behozat-al adó bevezetésének kérdésében. A terv ezidőszent még csak az előkészít-és stádiumában van, amelynek során a terv mellett és a terv ellen felmerült szempontok mérlegelés alá kerülnek. A kormány legkevesebb áll szándéká-ban az országba való tőkeáramlást aka-dályozni és a palesztinai investíciók-nak útját állani. Bár a lezajlott év a prosperitás esztendeje volt — mondot-ta a főkörmányzó — nem kizárt dolog, hogy végeredményben Palesztinát is el-érje a világrkriszis hulláma. A kormány éppen ezért vette tervbe a behozatali adó életbeléptetését, hogy ha sovánnyabb évek jönnek, megfelelő bevételt tar-taléka legyen az államnak. A főkör-mányzó végül biztosította a delegációt, hogy ha a behozatali adó tervéből a valóság lesz, úgy lényegesen leszallít-ják majd az adórátákat.

Zsidó-arab összetűzés Ness-Cionban

Jeruzsálem, december 22. Súlyos össze-ütközés volt a napokban zsidó és arab munkások között Ness-Cionia kolónián. Az összetűzés indító oka az volt, hogy a kolónia egyik tanácselöltségese csak arab munkásokkal dolgoztatott és bojkottálta a zsidó munkásokat. A zsidó munkások sztrájk-örsgéret állítottak a szóban lévő naranskert bejárata elé, hogy lebeszéljék az arab munkásokat a munka felvételéről. Az arab munkások megérkeztek és a zsidó munkások felhívásának eleget is tettei volna és már-uthan voltak visszafelé, amikor a ház-ból kiszaladt a naranskert tulajdono-sa, utánuk kiabált és rájuk parancsolt, hogy azonnal vegyék fel a munkát és ne hagyják zavartatni magukat a zsidó munkásoktól. Amikor az arab mun-kások a tulajdonos parancsoló hívásá-ra mégis visszatértek, a naranskert bejá-ratánál súlyos összetűzés támadt a zsidó és arab munkások között, amelynek során öt zsidó és négy arab munkást könnyebb sérülést szenvedett. A hely-színre érkezett rendőrség 9 zsidó és több arab munkást tartóztatott le. Az incidens kinos feltűnést keltett az egész Jisuvban és a zsidó közvélemény egy-öntetűen elítéli a zsidó kolonista példá-lan magatartását és teljesen jogosnak ítéli a zsidó munkások felleléését. Min-den esetre jellemző, hogy az arab mun-kások megértették a zsidó munkásokat, készek voltak szolidaritást vállalni ve-lük és egy zsidó kolonista bojkottálva a zsidó munkásokat zsidó-arab vereke-dést provokált Ness-Cionán.

Ujvédli határ-Idő napló 1933 Lepage-nál Kvár

NYOMBAN rendelve 300 lej, később 400 lej utánvétellel, vagy előfizetve franko.

Argetoian helyzetéről

Argelo ség vo a resta

Bucuresti, decem tudósítójától.) Ar-mány bel- és pé-kaik expozé tar-amelyet barátai r-volt pénzügyi dik-dolgokat mondott-pénzügyi és polit-ker derül ki, hogy-a dolgokat a mi p-lenzékben vannak-pen ezért egynté-jó lett volna, ha-vázolt programot-gygyminisztersége-kett asztalánál el-Vannak Argetoian-mészútesen tárgyi-ben azonban feltét-mond.

A kapifogja e

— Gazdaságilag helyzetben vagyon-toianu. Mégis opti-vó elé. Bejártam-országát Európána-déssel értem haza, lán kevésbé éles, m-hezében lesz elhár-gazdasági kérdése-szociális probléma-han mint mezigazd-meri a tömeges m-pen ezért csak a-kell megoldania: a-lását. Nem hiszek a-szeomlásában. A D-munista kísérlet be-utópia. A maradék-szocializmus nem o-és árucser kérdés-benne, hogy a kapif-ól fogja egyensúly

A köldet,

Kell szab

Orvosságképpen

ianu javasolja, hog-ontos tényezőit: a-munkát szabadítsák-lya alól, amely ma-egész emberiség nyé-hét. Csupán az állé-ezer milliárd aranyf-ehhez hozzáadjuk a-észek és a magános-és az ipar tartozásai-a világ egész aranyf-legendő, hogy e tar-matait kifizessék.

— Ezek a fantaszt-velési számok csupán nem lehet behajtani-elt a terhet el kell t-égz vállairól. Csak-és visszanyerni értékük-a munka. Romániáb-vidálása sürgősebb, -gokban. A konver-kezdeti lépés volt. A-konverzió. Az összes-dámi kell, ugr, hog-redukálják őket, mé-fizetési képességhez-a hitelezők igényeit-akik nem látják a té-főke nem egyeb, min-hozadékból felhalmo-det és a munkát ma-teni, természetes hog-nie ennek a tőketarta-két és a munkát, a-aktiv tényezőit fel le-hogy a tartalék érint-gazdaságtudományi e-az áldozat, amelyet m-saitól kérnek, sokkal

Ismét hideg van!

Elsősorban lábait tartsa melegen! Okos ember lábait melegen tartja, mert ezzel elejét veszi a meghülésnek. Viseljen

Wimpassing hóciót

A legjobb védekezés nedvesség és hideg ellen. Elegáns forma, jó szabás, olcsó!

Minden talpon ez a védjegy látható!

Argetoianu feltűnéstkeítő nyilatkozata Románia gazdasági és pénzügyi helyzetéről

A világ aranykészletéből, még a különböző köz- és magántartozások egy évi kamatait sem lehet kifizetni

A konverzió már nem elég: az adósságokat egész egyszerűen redukálni kell

Argetoianu szerint az infláció nagy szerencsétlenség volna, de adott esetben lehetne beszélni a restabilizációról

Bucuresti, december 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Argetoianu, a Iorga-kormány bel- és pénzügyminisztere, politikai expozé tartott azon a banketten, amelyet barátai rendeztek tiszteletére. A volt pénzügyi diktátor rendkívül érdekes dolgokat mondott az ország gazdasági, pénzügyi és politikai helyzetéről. Ilyenkor derül ki, hogy milyen tisztán látják a dolgokat a mi politikusaink, amikor elmennek a külföldre. A bukaresti lapok éppen ezért egyöntetűen megjegyzik, hogy jó lett volna, ha Argetoianu beszédében vázolt programot alkalmazta volna pénzügyminisztersége idején, mert egy bankett asztalánál elmondva nem sokat ér. Vannak Argetoianu nyilatkozatában természetesen tárgyi tévedések is, lényegében azonban feltétlenül érdekes az, amit mond.

A kapitalista rend önmagától fogja egyensúlyát megtalálni

— Gazdaságilag rendkívül szomorú helyzetben vagyunk, — mondotta Argetoianu. Mégis optimizmussal nézek a jövő elé. Bejártam csaknem valamennyi országot Európának s azzal a meggyőződéssel értem haza, hogy bár a válság talán kevésbé éles, mint nálunk, mégis nehezebben lesz elhárítható, mert odakint a gazdasági kérdésen kívül meg kell oldani a szociális problémákat is. Románia azonban mint mezőgazdasági ország, nem ismeri a tömeges munkanélküliséget. Éppen ezért csak a gazdasági problémát kell megoldani: a termelés revalorizálását. Nem hiszek a kapitalista rend összeomlásában. A Dnyeszteren túli kommunista kísérlet bebizonyította, hogy ez utópia. A maradék nélkül alkalmazott szocializmus nem oldja meg a termelés és áruvesztés kérdését. Bizonyos vagyok benne, hogy a kapitalista rend önmagától fogja egyensúlyát ismét megtalálni.

A földet, tőkét és munkát meg kell szabadítani terheitől

Orvosságképpen éppen ezért Argetoianu javasolja, hogy a kapitalista rend fontos tényezőit: a földet, a tőkét és a munkásokat szabadítsák fel a passzívum sűrű munkások alól, amely ma rájuk nehezedik. Az egész emberiség nyögi az adósságok terheit. Csupán az államok tartozásai kétezre milliárd aranyfrankot tesznek ki. Ha ehhez hozzáadjuk a községek, az országok harcosolt, éhez és a magánosok, a kereskedelem fel a munkások és az ipar tartozásait, úgy kiderül, hogy a világ egész aranykészlete meg arra sem elegendő, hogy a tartozások egy évi kamatait kifizessék.

— Ezek a fantasztikus számok — könyvelési számok csupán, mert a valóságban nem lehet behajtani őket. Mindenesetre ezt a terhet el kell távolítani az emberiség vállairól. Csak akkor fogják ismét visszanyerni értéküket a föld, a tőke és a munka. Romániában a passzívum likvidálása sürgősebb, mint a többi országokban. A konverziós törvény félénk kezdeti lépés volt. Ma már nem elég a konverzió. Az összes tartozásokat likvidálni kell, úgy, hogy egész egyszerűen redukálják őket, még pedig az adósságfizetési képességéhez mérten, nem pedig a hitelezők igényeit figyelembe véve, akik nem látják a tényleges helyzetet. A tőke nem egyéb, mint a munka és a föld hozadékából felhalmozott tartalék. A földet és a munkát ma nem lehet értékesíteni, természetes hogy el kell emésztődnie ennek a tőketartaléknak. Vajjon a tőkét és a munkát, a gazdasági termelés aktív tényezőit fel lehet-e áldozni azért, hogy a tartalék érintetlen maradjon? Ez gazdaságtudományi eretnesség volna. Az az áldozat, amelyet ma a tőke tulajdonosaitól kérnek, sokkal kisebb, mint amit

néhány évvel ezelőtt, a kisajátításnál a föld tulajdonosaitól kívántak meg.

Az infláció a legnagyobb szerencsétlenség

Ezután az infláció ellen emelte fel szavait Argetoianu, amelyről kijelentette, hogy a legnagyobb szerencsétlenség, amely csak az országra szakadhat. Románia köz- és magángazdaság passzívái vagy likvidálnának az államterhek beavatkozása útján — és ebben az esetben megmentjük a román valuta stabilitását, vagy pedig a lej esni fog. Az tehát, aki a stabilizálás mellett van, ne beszéljen többé a követelések érinthetlenségéről. Szó van még a restabilizációról is. Olyan probléma ez — mondja Argetoianu

— amelyről lehet beszélni. Minden esetre a restabilizálás nem egyéb, mint egy olyan pénzügyi rendelkezés, amely csak akkor volna üdvös, ha a lej esési tendenciákat mutatna. Ebben az esetben a restabilizálás össze lehetne hasonlítani a kövel, amelyet a kerék elé tesznek, nehogy a szeker tovább rohanjon a lejtőn. Pillanatnyilag nincs szükség erre a köre, de bizonyos körülmények között megtörténhetik, hogy szükségünk lehet rá.

Hogy kell Argetoianu szerint a belpolitikát csinálni

Beszédének második részében a politikai helyzettel foglalkozott Argetoianu és kijelentette, hogy az a mód, ahogyan már nálunk a belpolitikát csinálják, fel-

Mesés könyvek, képeskönyvek

mélyen lezállított áron kapható:

Király János

könyvkereskedésében Cluj, Főter 15. V. déki rendeléseket azonnal elintézik. Kérjen árjegyzéket.

tétlenül romlásba kell, hogy vigye az országot. A gazdasági szanalással párhuzamosan meg kell gyógyítani az országot ettől a betegségtől is, új politikai koncepciót adva neki. A diktatura semmiesetre sem megfelelő. A javulás egyetlen lehetősége ezen a téren a politikai decentralizáció volna. A közigazgatási decentralizáció nem volt eredményes: a mi falvaink még nem érettek meg autonóm életre. Országgrészi decentralizációra van szükség, amelyet Argetoianu már 1920-ban felvett a közigazgatási reformtervezetében, de nem valósíthatta meg sem akkor, sem a Iorga-kormány ideje alatt. Lészege az, hogy minden országgrészi ma ga intézné közigazgatását, közoktatását, igazságszolgáltatását. Minden országgrészi maga inkasszálna az adókat és azokat úgy használna fel, ahogyan jónak látja. Ezt a reformot azonban csak az összes pártok hozzájárulásával lehetne megvalósítani, miután megkívánja az alkotmány módosítását. Az alkotmányt egyéb ként is mindenképpen és minél hamarabb módosítani kell. Radikális intézkedésekre van tehát szükség: gazdasági téren a passzívák likvidálása, politikai téren pedig a decentralizáció. Ezek nélkül ne várjunk jobb napokat. A külföld nincs bizalommal irányunkban és ezen bizalom nélkül ne várjunk semmi jót.

Vissza a pénzt!

Törvényjavaslat, amely visszakéri az autonóm pénztárak igazgatósági tagjaitól az elmúlt öt évben felvett napidijukat

Bucuresti-Bukarest, december 22. (Az Uj Kelet tud.) A képviselőházban tegnap igen érdekes törvényjavaslatot nyújtottak be Chitescu gheorghista képviselő kezdeményezésére. A javaslat kimondja, hogy az autonóm pénztárak és a különböző közvállalkozások igazgatósági tagjai tartoznak visszafizetni az államnak azokat az összegeket, melyeket a napidijak és zsetonok címén az elmúlt öt esztendő folyamán ezektől az

intézményektől felvettek és amely összegek nem állanak arányban az illető igazgatósági tagok által elvégzett munkával. Vagy pedig meghaladják azt az összeget, mit általában egy ilyen munkáért fizetni szokás. A továbbiakban kimondja, a javaslat, hogy a pénzügyminisztériumnak jogában áll megállapítani, mennyivel inkasszálták többet az érdekeltek, mint amennyi járt volna nekik és jogában

áll ezt a pluszt visszakérni. Amennyiben tíz napon belül nem kapna kielégítő választ a pénzügyminisztérium, úgy a törvény felhatalmazza, hogy peres uton hatjsa be a kérdéses összegeket. A kamara megszavazta a sürgősséget a javaslat számára, ami annál is feltűnőbb, minthogy a legutolsó öt évben főleg a nemzeti parasztpárt tagjaiból kerültek ki az autonóm pénztárak és közvállalatok igazgatósági tagjai.

A délamerikai operettháboru komoly vérontássá változott

A paraguayi csapatok halomra lövik az őserdőben a menekülő bolivi katonákat

Buenos-Ayres, december 22. Az ösz szes békitési kísérletek kudarcot vallottak a délamerikai háboru ügyében és a harc most jobban dühöng Bolívia és Paraguay között, mint valaha. A Gran Chaco körül elterülő őserdőben változatlan erővel folyik a gyilkos küzdelem s a paraguayi hadügyminisztérium legutóbbi jelentése szerint Saavedra közelében véres ütközét folyt le, amelyben a bolíviaiak súlyos vereséget szenvedtek. Számos bolíviai tiszt és katonasor a paraguayok fogságába, akik ezenkívül nagy mennyiségű hadianyagot is zsákmányoltak. A Murguia melletti utvonalon heves ütközetre került a sor a paraguay „Aca Vera” ezred és egy ellenséges gépfegyverkülönítmény között, amely szintén a bolíviaiak vereségével végződött. A bilíviai katonák fegyverüket eldobva menekültek be az őserdőbe, az ellenség azonban üldözte

őket és az üldözés során csaknem valamennyien az életüket vesztették. Sikeres rohamozták meg a paraguayi csapatok Platanilos erődjét. Ez alkalommal a paraguayi lovasság az ott állomásozó bolíviai harc egységeket megsemmisítette. A bolíviaiak rengeteg halott és sebesült hátrahagyásával eszeveszetten menekültek a harc színteréről és az őserdőben kerestek menedéket.

E súlyos vereségek hatása alatt elhátározta a bolíviai hadvezetés, hogy a frontesapatokat átesoportositja. A csapatok koncentrációjának székhelye a Camacho erőd lesz. A kimerült és demoralizált csapatokat a bolíviaiak hazaszállították és gondoskodtak arról hogy az utánpótló harc egységek ne kerüljenek ezekkel érintkezésbe. A bolíviaiak most abban reménykednek, hogy a paraguayi pozíciókat megkerülik és hátba támadhatják az ellenséget.

Asuncionban, Paraguay fővárosában győzelemittas a hangulat és a washingtoni paraguayi követet megbízták annak kijelentésével, hogy Paraguay az esetleges béketárgyalásokon a hadikárokat megtérítésén kívül az esetleges hátramaradottainak kártalanítását fogja kérni, valamint évjáradókat is kíván ezek és a rokkantak részére.

Érdekes epizódja a délamerikai háborunak, hogy a paraguay német egyesületek táviratot intéztek a német külügyminisztériumhoz Berlinbe és tiltkoztak az ellen hogy a bolíviai hadsereg fővezérévé Kundt tábornokot nevezék ki. A németek tiltakozó táviratukban arra hivatkoztak, hogy Kundt tábornok kinevezése meghosszabbítaná a vérontást és az ott levő németek emiatt mérhetetlen erkölcsi és anyagi kárt szenvednének.

1933
Kvár
Később 400
ve franko.

Karácsonyi ajándéknak

Jól, szépen olcsón vehet a

Dózsa Royal
Drogériában,

ho' 1 liter díszes kiállítású kölnivizet már 120 lejért kaphat.

Jelenkezzenek!

Már csak ebben a hónapban lehet jelentkezni a községi választói névjegyzékbe való felvételre. A Zsidó Párt helyi tagozata bárki részére teljesen díjtalanul elintézi a listába való felvétel formalitásait.

Az alábbiakban folytatódólagosan közölni fogjuk azok neveit, akiknek — 21 életévüket betöltve — joguk van a listába való felvételüket kérni azzal, hogy a hivatalos órák alatt (d. u. 5—7-ig) sürgősen jelentkezzenek a párt hivatalos helyiségében.

1905-ben születtek:

Weisz Adolf, Davidovics Elek, Gombos Zoltán, Mózes Vilmos, Sarlos Lajos, Dávid Andor, Friedmann Sándor, Sámson Aladár, Kardos György, Katz Ferenc, Páll Béla, Blau Mihály, Blau Nándor, Josepovits Zoltán, Nuszbaum Farkas, Rosenfeld Mór, Samu, Kende Pál Ákos, Jakab Miklós, Rimóczy József, Dávid Noé, Sivovics Jenő, Selinger Zoltán, Friedmann Lajos, Rónai László, Képecs Mózes, Feuerstein Tibor, Rosenthal Sándor, Grün László, Körösi Tibor, Ansburg Mór, Rosenberger Ármán, Boskovics Ferenc, Erdélyi József, Schächter Andor, Fenyő Fülöp Sándor, Klein Zoltán, Hajós Sándor, Miklós, Kalmár Vilmos, Halász Ferenc, Horváth György, Schwarczmann Manó, Krémer Endre, Stein Emanuel, Karl Dávid, Márton Ernő, Genuth Benjámin, Spiczler László, Bernát József, Baum Árpád, Lechner Dávid, Rosenfeld Farkas, Rozmán Jakab, Landesman László, Spierer Jenő, Lakos Imre, Guttman Miklós, Fisch Károly, Neumann Károly, Schwarcz Sándor, Seavitz Aladár, Schildkraut Márton, Frieder Arthur, Schwarcz Izsák, Mihály Béla, Fülöp Sándor, Klähr Lajos, Abraham József.

A Zsidó Párt megyei tagozata
Cluj, Piata Unirii 19. sz.

EGYESÜLETI ÉLET

Kórházi szombat december 24. December 24-én, szombaton ismét az erdélyi zsidóság szívéhez, testvéri közelségadásához fordul a kolozsvári zsidókórház azt az igazán csekély áldozatot kéri, hogy mindenki, mindenütt, minden templomban, minden helyen, ahol legalább tíz ember imádkozik a Tórához felhívott hívek a kórház javára adományozzanak. A kórház nem ingyen kéri ezt, drága ellenszói gáltatásként drága emberéletek ezreit adja vissza a közönségnek, sok ezer ember munkaképességét. Négy év alatt a kórház több mint harmincezer járó és fekvő beteget kezelt díjtalanul és ezt az óriási teljesítményt anyagi nehézségek között küzdve. Egy épületet emelt a szegény betegeknek, amellyel a más nemzethez és hithez tartozó háláját és elismerését is kiérdemelte és mindezekért csak az a kérése van, hogy senki se feledkezzen meg a kórházi szombat alkalmával a szegény betegekéről. Aki kötelességét tudja, az hozzásegíti a kórházat, hogy szent feladatát továbbra is teljesíthesse, hogy még fokozottabb mértékben enyhítse a szenvedéseket, aki közömbösen halad el a kórház kérése mellett, az beteg testvéreinek sorsát kell hordozza a lelkiismeretén. A kórház kéri a támogatást, a betegek követelik azt és nem akadhat sem hitközség, sem magános, aki a kérést, a segítséget a betegektől megtagadhatja. Az ez évi kórházi szombat, ak már az előjelekből is ítélve, átütő sikerrel kell végeznünk.

December 25-én, vasárnap: a Zs. N. Sz. chanuka-estje. A Zs. N. Sz. kolozsvári helyi csoportja f. hó 25-én, vasárnap este fél 10 órai kezdettel tartja meg nagyszabású chanuka-estjét a Newyork télikertjében.

A Napközi Otthon gyermekfelruházási akciója. A Zsidó Nőegylet Napközi Otthon gyermekeinek f. hó 26-án, hétfőn délután fél 4 órakor felruházással egybekötött chanuka-ünnepélyt rendez, amelyre ezután hívja meg a tagokat és a vendégeket.

A kolozsvári Aviva-Barisszia chanuka estje. A kolozsvári Aviva-Barisszia f. hó 26-án, hétfőn este 9 órakor rendezi meg tradicionális chanuka-estjét a Bné Jiszrael Főter 22. szám alatti helyiségeiben (II. emelet). A cionista ifjúság estélye iránt széleskörű érdeklődés nyilvánul meg.

A Mizrahi chanuka-estélye. Meleg érdeklődés előzi meg a Mizrahi ifjúság által rendezendő műsoros chanuka-estélyét, amelyre már serényen folynak a

próbák. Az egész műsort jiddis és héber nyelvű, az igaz zsidó nép lelkéből fakadó melódiák festik alá és teszik igazán élvezetessé. Előképek és tömegjelenetek, jiddis monológok és párbeszédek szerepelnek az estély műsorán, mely igen ritka élményé avatja az ifjúság szokásosnál is magasabb nívóú előadását. Wald

Hermann és Renee zsidó zeneszámai méltó érdeklődésre tarthatnak számot. A műsoros estély f. hó 25-én, vasárnap este 8 órai kezdettel a kat. gimnázium dísztermében lesz megtartva, ahol Kolozsvár zsidóságának színejeva találkozik. A Mizrahi ifjúság Oneg Sábáthja technikai okok miatt elmarad.

Pénzt hamisított egy nyugalmazott törvényszeki tanácselnök fia

A kudzsiri pénzhamisítási-per tárgyalása a kolozsvári törvényszéken

Cluj-Kolozsvár, december 22. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék harmadik szekciója előtt tegnap érdekes pénzhamisítási per tárgyalása zajlott le. A hunyadmegyei Kudzsir községben leplezték Bartha Dániel mechanikust, aki dr. Bartha Károly nyug. törvényszeki tanácselnök fia. Bartha Dániel Kudzsiron Klein Oswald harangöntő és lakatos műhelyében kitűnő huszlejeseket gyártott, amelyeket főnökén keresztül hozott forgalomba. Eppen ezért a bűnügy: leplezésekor Barthat és Klein Oswaldot is letartóztatták. Bartha fenntartotta azt a vallomást, hogy Klein Oswald nem tudta, hogy ő hamispénzt adott át neki.

A tárgyaláson Bartha elmondotta, hogy Klein Oswaldal olyan megállapodást kötött, hogy a saját munkáját is elvégezheti a műhelyben és ezért fizetni tartozik Kleinnek, aki viszont lakást és teljes ellátást biztosít neki. Ő a kudzsiri acélfinomító üzemben beszerezte a pénzhamisításhoz szükséges eszközöket és 28 darab hamis huszlejes gyártott. Ezzel a pénzzel fizetett Kleinnek, aki nem tudta, hogy hamispénzt kap és így egészen ártatlanul keveredett be a pénzhamisításba.

Bartha ezt a vallomását a törvényszék

előtt is fenntartotta. Klein Oswald ismertette azokat a feltételeket, amelyek mellett ő az elszegényedett uricsalád gyermekeit, Barthat, szolgálataiba fogadta. Bartha az üzemhasználatért neki fizetni tartozott, míg ő teljes ellátást biztosított Barthanak. Bartha három ízben összesen 560 lejt adott át neki, amit ő természetesen elköltött, de anélkül, hogy felismerte volna a pénzt. A leplezés úgy történt, hogy Hankó Ferenc községbeli paraszt kölcsön kért Kleintől száz lejt, hogy Dévára utazhasson. A vasutnál a pénztáros felismerte a hamis pénzt és az állomási irodába csendőrt hivatva, azonnal le is tartóztatta Hankót.

A csendőrörsön minden kiderült és mindhármukat letartóztatták és a per aztán hivatalból való áthelyezés folytán Kolozsvárra került.

Colfescu ügyész a vádlottak súlyos elítélését kérte, különösképpen Klein Oswaldot kéri megbüntetni, mert szerinte Klein volt az, aki Barthat felbujtotta és a törvényszéken naiv mesével karja félrevezetni a bírakat. Saragea védőügyvéd Bartha, dr. Bratu pedig Klein Oswald védelmében szólal fel, majd a törvényszék az ítélet kihirdetését péntek délelőtti napolja el.

KÖZGAZDASÁG

A zsidói szénbánya részvénytörvényes majoritása körüli támadt afférban a Semmitőszék ítélik

Hogy megvette, vagy sem egy párizsi bankár a bánya részvénytörvényes majoritását — nem biztos, de hogy kifizette, az bizonyos

Bucuresti-Bukarest, december 22. A szurduki szénbánya tulajdonosa Cont. Simonis de Ducezele a közvetlen szomszédságában működő zsidói szénbánya részvénytársaság részvénytörvényes majoritását felvásárolta 1929-ben. Eladók Junian volt igazságügyminiszter és Szenkovics mérnök. A két eladó a részvényt 66 százalékat adta el a francia bankárnak. A szerződés effektuálásával Frotti Guy pá-

rizsi mérnök volt megbízva, aki a szerződés alapján a 38 millió lej vételárát a két eladónak ki is fizette.

A részvénytörvényes birtokbavétele után az új tulajdonosok meghírdették a közgyűlést, mely 1929. évi december havában Zsidón a törvényes szabályok alapján és keretek között tartották meg. Az új igazgatóság tagjai kivétel nélkül a párizsi bankár delegáltjai lettek, vezér-

4 csodacsomag karácsonyra

KISGYERMEKEKNEK:

1 képes verseskönyv kemény lapokkal, 6 iv fényes színes papír, 1 sorozat préselt kép, 1 notesz, 1 doboz 6 drb. pasztellkárta, 1 finom beosztásos vonalzó. Összesen 17 darab. 48 lej.

ÖVODÁSOKNAK:

1 Állatos verses képeskönyv, 6 iv színes fényes papír, 1 kockajáték fagombában, 1 sorozat kivágókép, 1 sorozat préselt kép, 1 24 cm. hosszú mulatságos ugri figura, 1 notesz, 1 finom beosztásos vonalzó, 1 doboz 6 darab színes pasztellíró. Összesen 20 darab. 98 lej.

ISKOLÁSOKNAK:

1 szép nagy mesekönyv, 1 rajzfűzet, 2 darab Steadtler írón, 1 finom tollszár, 1 fémdoboz finom író toll (10 darab), 1 finom radirgumi, 1 csiszolt üveg tálka, 6 gombfészték, 2 finom hajcseszt, 1 finom írónegyző, 1 beosztásos vonalzó. Összesen 29 darab. 128 lej.

MINDENKINEK:

1 La töltőtoll valódi 14 kar. aranyhegygel, 1 mappa levélpapír (10 papír, 10 boríték), 1 Block notesz, 1 I-a fémszavarrón 6 rezervabetéttel, 1 I-a kék-vörös írón Faber Kosmos kopírírón, 1 finom radir, 1 csiszolt üveg tálka, 1 fenyőág. Összesen 17 darab. 198 lej.

Utánvétellel portó 20 lej! Lepage Cluj
pénzbeküldve portó 15 lej!
— Jegyzékek ingyen. —

igazgatónak pedig Frotti Guy mérnököt választották. A közgyűlés határozata alapján következett volna a birtokbavétel és a régi vezérigazgatónak, Vovu I. mérnök eltávolítása a vállalat éléről. Itt kezdődik a bonyodalom. Vovu mérnök, vezérigazgató, aki egyben a részvényállag 33 százalékának tulajdonosa, a közgyűlés határozatát megfellebbezte és pozíciójának átadását megtagadta a régi alapszabályok alapján.

A francia vásárlók ugyanis csak a legrégebb, még a magyar éra alatt készült alapszabályok alapján kötötték az üzletet

és elfelejtették, megismerni azt az alapszabályt, melyet a kereskedelmi minisztérium a nacionalizálási akkori rendelet és a bányatörvény alapján alkotott. Ebben pedig az áll, hogy a tulajdonjogot 75 százalékban belföldi állampolgároknak kell igazolni és minden részvényállagban beálló változás csak a 75 százalékos majoritás beelvezésével eszközölhető.

A zsidói törvényesek hozott határozat az 1929. évi decemberben hozott közgyűlési határozatot megsemmisítette. 1930-ban kétszer egymásután helyezte el és vissza a zsidói törvényesek Vovu-t és ez évben hat hónapig Vovu és hat hónapig Frotti Guy volt a vállalat vezérigazgatója és velük együtt ugyanannyiszor változott a tisztviselői gárda átseportosítása.

Következett a nagyváradi tábla döntése. Vovu újabb vezérigazgató, de egy másik táblai tanács 1932-ben ismét kiemeli helyéből, most a harmadik évben a Semmitőszék elé került az érdekes per, melynek nagy szenzációja, hogy Vovu jogi képviselője Junian volt igazságügyminiszter.

A zsidói szénbánya természetesen majd nem teljesen leépült és jelenleg csak annyit termel, amennyi a CFR szállítására kell, napi két vagon. Ez a leépítés természetesen a franciáknak kellemes, hiszen ők a bánya megvételével egy versenytársat intéztek el véglegesen.

Allami ölömesőgyár létesül. A baia-marei bányai igazgatóság ölömesőgyárt és fémkohászatot állít fel és a szükséges gépberekezés beszerzésére folyó hó 16-ra árlejtést tűzött ki. Mint ismeretes a belföldi ölömesőgyárak kartellben vannak és így érdeklődéssel tekint a szakma ezen állami alapítás elé, tekintve, hogy a kincs tárnak Baia-Mare környékén gazdag ölömbányái vannak.

Franciaország is kontingentálni akart. Párizsból jelentik: A francia kormány röviddel ezelőtt kontingentálási tervét dolgozott ki az import nagyobb mérvű korlátozása érdekében. Mint megbízható helyről értesülünk, ez a terv a nagyszámú érdekeltek ellenzésén megbukott helyette a kormány a vasipari cikkek vámjának felemelését határozta el.

Megnyilt Bukarestben

az állandó

ipari kiállítás

Ne mulassza el megtekinteni

Olcsó árak. Különös vásári
közvetítő iroda

Bulevardul Tache Ionescu 10.

Ci c. p. 1010

Avval szer

Olcsó árak,

**Somag
nyra**

Kemény lapokkal,
1 sorozat pré-
boz 6 drb. pasz-
osztásos vonalzó.
48 lej.

skönyv, 6 iv szí-
ockajáték fagon-
gókép, 1 sorozat
hosszu mulatsá-
esz, 1 finom be-
boz 6 darab szí-
szesen 20 darab.
98 lej.

1 rajzfűzet, 2
1 finom tollszár,
toll (10 darab),
sziszolt üveg tus-
finom hajecset,
beosztásos vo-
ab. 128 lej.

14 kar. arany-
papír (10 papír,
esz, 1 I-a fém-
betéttel, 1 I-a
Kosmos kopir-
csiszolt üveg-
szesen 17 darab.
198 lej.

epage Cluj

Gay mérnököt
határozata
a birtokhavé-
tónak, Vovu I.
állalat éléről.
om. Vovu mér-
egyben a rész-
tulajdonosa, a
gffellebbezte és
tagadta a régi

anis csak a
ar era alatt
apján kötöt-
tet

ni azt az alap-
delmi minisz-
körüli rendelet
n alkotott. Eb-
tulajdonjogot
ampolgároknak
szvényállagban
százalékos ma-
közölhető.
hozott határo-
hozott köz-
gsemmisítette,
án helyezte el
szék Vovut és
ru és hat hó-
állalat vezér-
ugyanannyi-
gárda áteso-

tábla dönté-
o, de egy má-
ismét kiemeli
evben a Sem-
es per, mely-
y Vovu jogi
gazságügyi-

zetesen majd
leg csak any
szállítására
épités termé-
emes, hiszen
egy verseny-

A baia-marei
arat és fém-
ükséges gép-
hó 16-ra ár-
retes a bel-
ben vannak
szakma ezen
ogy a kincs
én gazdag

ptálni akark
a kormány
ási tervet
obb mérvű
megbízható
a nagyszá-
megbukott
cikkek várn

**Uj adóinkvizicio:
csak a minisztérium adhat
haladékot**

BUCURESTI-BUKAREST december 21. A pénzügyminisztérium ma egy újabb rendeletet adott ki, melyben fantasztikus szigorú intézkedéseket kíván életbe léptetni. Ezek szerint december 22-től kezdődőleg adófizetési haladékot, a végrehajtás felfüggesztését és bírságok leszállítását csakis a pénzügyminiszterhez benyújtott kérvény alapján lehet adni. Más fórumokhoz benyújtott kérvényeknek nincs halasztó hatálya. A pénzügyminisztérium rendelete csak arra való, hogy az adóbehajtás közepkori módszerét növelje. Ez egyébként azért feltűnő, mert a minisztérium már a múltban is kísérletezett hasonlóképpen, de végül mégis, mindig vissza kellett állítani a régi állapotokat.

**Nem lehet többé ajánlott
levélben külföldre pénzt
küldeni**

Nyitva kell postára adni az ajánlott leveleket

Bucuresti-Bukarest, december 21. A devizaellenőrzés hatályosabbá tétele végett a kereskedelmi miniszter nagyfontosságú rendeletet adott ki. Ezek szerint 1933 január 1-től kezdve a külföldi államokba címzett ajánlott levelek nyitva adandók fel, illetve a feladók bemutatják azokat a felvevő postahivatalnál

mely igazolja, hogy nincs bennük pénz küldemény Banca Nationala engedélye nélkül és azután a feladó az igazolást végző tisztviselő előtt fogja leragasztani az ajánlott küldeményt. A Banca Nationala reméli, hogy megakadályozza az ajánlott levelekkel történő pénz-csempészést.

**A kamara megkezdte a városi
adószok moratóriumáról szóló
javaslat tárgyalását**

Egész sereg új pénzügyi törvényt szavaztak meg

Bucuresti-Bukarest, dec. 21. A kamara szerdán d. e. is ülést tartott, melyen folytatták Madgearu pénzügyi törvényjavaslatainak vitáját. Napirend előtt Chirulescu liberális tiltakozott a munkabírságokról szóló törvényjavaslat szabálytalan megszavazása ellen. Szerinte ez a törvény nem is lesz alkalmazható.

Constantinescu Bordeni: Ez a törvény csak a szociáldemokraták előnyére szolgál.

Radaceanu: Ez a törvény jó és kielégíti a munkástömegeket.

A kamara erre részleteiben megszavazta a javaslatot.

Ezután áttértek az adóbehajtás és ellenőrzés módosításáról szóló törvényjavaslatra.

Constantinescu: Bordeni megszavazza a javaslatot.

Madgearu hangsúlyozza, hogy az új ellenőrző személyzet nem fogja az államot terhelni, mert a hátralékok behajtásából fog kitalni az a 120 millió lej, a mibe az új személyzet kerülni fog. Az évvégén fennmaradó hátralékok után 5 százalékos késedelmi kamatot fognak fizetni az adóalanyok, ha pedig az első felszólítás után sem fizetnek, akkor 10 százalékos. A tisztviselőknek nem lesz érdemes magukat megvesztegetniük, mert az államtól megfelelő összeget fognak illetményként és a behajtott hátralékokból jutalékként kapni.

A javaslatot ezután megszavazták, majd áttértek a forgalmi és fényüzési adóról szóló javaslatra.

Bratianu Dinu kifogásolja a javaslatot amely az ipart megkárosítja és fejlődésében hátráltatja.

Madgearu: Mondja, honnan teremtsem

elő a pénzt, amikor 12 és fél milliárd kell a tisztviselőkre, 4 és fél milliárd anyagi kiadásokra és még a külföldi adósságok is fizetendők, ha redukáltnak is. Ahol lehet, leszállítjuk a kiadásokat, de ahol lehet, ott fel kell emelnünk a bevételeket is.

Bratianu Dinu: Nem én vagyok hivatalos magát kitanítani arra, honnan szerezzen pénzt. Azért pénzügyminiszter, hogy azt tudja. Az ipar fokozottabb pártolását kéri.

Radaceanu a kenyérdrágulástól tart a forgalmi adó emelése következtében.

Madgearu: Csak addig lesz a pékeknél érvényben, míg a földművelési minisztérium rendkívüli kiadásai fedezve lesznek.

Misu Weissmann megállapítja, hogy ez a törvény is, mint minden más fiskális törvény, antipatikus, annál is inkább, mert a kormány kötelezte magát az adók leszállítására és most mégis kiterjeszti azokat. A javaslat mégis szükséges és ezért meg is szavazza azt.

A kamara ezután általánosságban megszavazta ezt a törvényjavaslatot is.

Bucuresti-Bukarest, december 21. A kamara délutáni ülésén a városi ingatlanok kényszervégrehajtásának felfüggesztéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

Grossu előadó ismerteti a javaslatot, majd **Popovici** igazságügyminiszter hangsúlyozza, hogy a törvény mindazokra fog vonatkozni, akik nem részesültek konverzióban.

Constantinescu Bordeni gheorghista a törvény paternitását vitatja és azt kívánja, hogy terjesszék ki a városi adó-

Elképzelhet-e Ön

egy derős karácsonyt

COLUMBIA

lemezek nélkül?

Columbia Cluj, Főter 28.

sok összes kategóriáira. Támadja a bankokat, különösen a Wiener Bankyerint és tiltakozik az ellen, hogy az idegeket kiveszik a törvény hatálya alól.

Popovici igazságügyminiszter: A rendzeten állampolgárságuk románoknak tekintetnek a törvény szerint.

Constantinescu Bordeni azon a címen hogy jobb későn, mint soha, elfogadja a javaslatot.

Argetoianu radikális intézkedéseket sürget

Argetoianu a következő felszólaló, aki szerint ez a javaslat nem oldja meg a problémát. Radikális intézkedésekre van és lesz szükség.

Dimitriu liberális tökéletlen megoldásnak tartja a javaslatot, a városi adósságok sürgős szanálása elkerülhetetlen. A bizalmatlanság egyre nő, a hitelező és adós közti viszonyt véglegesen rendezni kell. Olyan kormányra kell jönnie, amely ehhez megfelelő autoritással és szakértelemmel bír.

Radulescu kormánypárti: Nem érttem, elfogadja a javaslatot, vagy sem?

Dimitriu: Semmi hozzatenni valóm nincs ahhoz, amit mondtam.

Most a vitát félbeszakították és megszavazták harmadik olvasásban a következő javaslatokat:

Megszavazott javaslatok: a rendkívüli pénzügyi intézkedésekről szóló 114 szavazattal 30 ellenében: a munkabírságokról szóló 112 szavazattal 6 ellenében;

az átmeneti jelzőhitelintézet felállítására vonatkozó 120 szavazattal 5 ellen;

a luxus és forgalmi adók módosítását 121 szavazattal 8 ellen;

az adóbehajtás és ellenőrzés reorganizálását 118 szavazattal 6 ellen és a jasi Creditul Urban 40 millió kölcsönjavaslatát 110 szavazattal 18 ellenében.

Landau a kiskereskedők és kisiparosok érdekében

Ezután folytatták a vitát.

Landau megállapítja, hogy a törvény javaslat átmeneti intézkedés, amely hiányos is. A kiskereskedőket és kisiparosokat ez a javaslat sem védi meg, pedig ez a kategória a kényszerregyezség alól is ki van véve. Megállapítja, hogy az állam nem olyan belátó az ingatlan tulajdonosokkal szemben, mint azt a magánhitelezőktől megkövetelik és könyörtelenül elárverezze az ingatlanokat.

Az idegen alattvalóknak a törvény alóli hatályát is kifogásolja, mert főleg a csatolt területeken az osztrák és magyar érdekkörökbe tartozó pénzintézeteknek lehetőséget nyújt elárvereztetni adósaikat.

Ezután **Popovici** igazságügyminiszter válaszol a felszólalásokra.

A zsidópárti képviselők tiltakozása a jasi zsidóversés ellen

A zsidópárti képviselők tegnap megjelentek Maniu miniszterelnöknel és Mihalache belügyminiszternel, akik előtt tiltakoztak a jasi incidens ellen.

A kormány tagjai sürgős vizsgálatot ígértek és egy közigazgatási vezérfelügyelőt küldtek ki ennek megejtésére Jasiba.

Stalin letartóztatta két népbiztosát?

Allítólag meénylet akartak elkövetni Stalin ellen

Berlin, december 21 Tolmacov, Skinov és Agismond népbiztosokat letartóztatták, mert Stalin ellen állítólag merényletet akartak elkövetni és a Stalin-rezim megbuktatására készültek. E három népbiztos akciójától függetlenül

még egy ellenzéki akciót lepleztek le Oroszországban. Ennek résztvevői Kamenev, Stern politbíró igazgatója, aki ket száműztek. Rjatin moszkvai börtön főnököt letartóztatták.

**Lugoseanu is, a párizsi bizottság is meg-
kezdte a tárgyalásokat Románia
hitelezőivel**

Bucuresti-Bukarest, december 21. Genfből jelentik, hogy Lugoseanu befejezte előzetes tárgyalásait a Népszövetségnek ott-tartózkodó vezetőivel és a szakkörökkel és ma reggel elutazott Párizsba. A miniszter a francia fővárosban meglátogatja a Népszövetség pénzügyi bizottságának francia tagjait, majd Londonba utazik, ahol szintén előzetes tárgyalásokat folytat a pénzügyi bizottság angol tagjaival. Lugoseanu

január 8-án ismét Genfben lesz, mert akkor fognak megkezdődni a hivatalos tárgyalások Románia és a Népszövetség pénzügyi bizottsága között.

Párizsban egyébként délelőtt 10 órakor megkezdődött **Zauceanu, Tutuc** és **Stanescu** román delegátusok tanácskozása is a külföldi hitelezőkkel a román kölcsönök kuponjainak leszállítása végett.

**A jugoszláv külügyminiszter fel-
tűnésteltető beszéde az olasz-
szerb konfliktusról**

Belgrad, december 21. Jeftics jugoszláv külügyminiszter ma tartott a jugoszláv parlamentben igen nagy érdeklődés mellett beszédet a jugoszláv-olasz feszültségről. Amint ismeretes, Rauban a jugoszlávok kidöntötték a velencei uralomra emlékeztető kőoroszlánokat, Mussolini pedig igen heves beszédben

tette felelőssé az olasz-ellenes tüntetésekért a jugoszláv kormányt. A jugoszláv külügyminiszter beszédében azt hangoztatta, hogy a rai incidens miatt Olaszországot sem anyagi, sem erkölcsi kár nem érte, miért kellett hát az olasz szenátusban oly dörgedelmes beszédeket tartani. Jugoszlávia jó viszonyban akar élni Olaszországgal, pacifista politikát akar folytatni, de az nem lehet a lehorasztott fejnek és az ölbetett kéznek politikája.

Avval szerez hozzátartozóinak kellemes karácsonyi ünnepeket, ha ajándékait kizárólag a

Kalapkirály

cégnél szerzi be

Olcso árak, előzékeny és pontos kiszolgálás. Fehérnemű méret szerint saját varrodában készülpIATA UNIRII 24. szám.

Érdeemes elolvasni

1864. év őszi Debrecenben a Nagyvárad utcában nyitott néhai apám, Kun Mátyás egy késes műhelyt.

1880. év május havában Kolozsvárra költözött, átvette néhai apósa, a hírneves kardészaló Quast János az akkori Óvárból az üzletét.

1882. augusztus hó 2-án költözött az akkori Belmagyar uca 2. szám alá, a lutheránus egyház házába. Ezen uca sok névváltozás után a mai Calea Marchal Foch.

Itt van az üzlet ma is. Öreg kolozsvári bennszülöttek épp úgy ismerik, mint a legfiatalabb generáció. Néhai apám a múlt század végén betegeskedni kezdett 1896-ban átvettém az üzlet vezetését és 1905-ben bekövetkezett halála óta saját nevem alatt folytatom, kegyelemből fenn tartva cégemen nevét.

Sok krízist, sok gazdasági válságot ért meg 68 év alatt üzletem, — igaz, oly súlyosat, mint a mostani, nem — de remélem: Kibírom ezt is.

Mi ennek a magyarázata?

Nagyozás nélkül mondhatom: Az, hogy szívesen kitarítottam apám üzlet elvei mellett, amelyeket akkor reel üzleti elveknek neveztek, amelyeket ma már kevesen ismernek és kevesen követnek.

Ezen elv a következő: Mindig, minden körülmények között a lehetőségig teljesen egyenértékű árut adni vevőimnek, munkát végezni rendelőknek, azok pénzéért. Tudatosan soha semmi körülmények között valakit megkárosítani.

Ennek folytán számtalan esetben előfordul, hogy néhai apám által eladott 40—50 évvel eladott borotva kerül köszörülésre és azzal ma is borotválkoznak.

Egy jó hírnevű szabómester, Bajor Ignác, ma is erekléként őrzi azt a szabóollót, amellyel néhai nagybátyám, Grebe Henrick évtizedeken át 30—35 munkás keze alá szabott.

Sokszor előfordult, hogy egyes vevőim elhagytak, mert véleményük szerint drágán árulok, vagy dolgozok. — És nagyon sokan visszajöttek, beismerve: Csak látószólag voltam drágább a konkurenciánál.

Mert, ha egy zsebkészlet talán kétszer annyit fizet nálam, mint egy külsőleg, látszatra hasonló, de gyenge minőségűt, akkor a tölem vásárolt zsebkészlet talán tízszer annyi ideig tart, céljának megfelelően jól vág, — és nemcsak bosszúságot okoz, nem vág jól, nincsen jó éle!

Igaz: A mai viszonyokhoz abban alkalmaszok, hogy tartok olcsó árut is, de kérdezetlenül is megmondom, hogy a látószólag olcsó — a jóhoz viszonyítva — nem éri meg az árat!

Javítás munkáknál a kifogástalan kivitel rovására engedményt nem ismerek. Még kevésbé engedem meg magamnak, hogy vevőim laikus voltát kihasználva, azzal visszaélve például Albaton vagy Alpacka nevű szurrogatumot adjak Alpacka evőeszköz helyett.

Nem adok el használt, ócska koresolyát frissen nickelve új helyett. Ezért nem is veszek be semmiféle használt tárgyat, amit kénytelen volnék feltakarítani új helyett eladni, és így vevőim bizalmával visszaélni.

Igy elértem azt, hogy birom régi vevőim őszintén nagyra becsült bizalmát, akik — hiszem — átsegítettek a mai válságon is.

Kérem: Tiszteljen meg szükséglete esetén bizalmával!

Igéretem: Nem leszek rá érdemtelen. Öszinte tisztelettel:

Kun Frigyes
a Kun Mátyás Fia cég
tulajdonosa.

**Száraz bükkhasáb
tüzifa**

mészája aprítva és házhoz szállítva

**58 lei
FISCHER-nél**

Str. Enescu (Gyufagyár uca) 15.
Telefon 1300 Telefon 1300

HÍRDÉSEN AZ ÚJ KELETI
ERDEYES AZ ÜZLET LELEKE:

Továbbra is örültséget szimulál a gyilkos bukaresti ügyvéd

Ma dönt a bukaresti törvényszék Virgil Nicolaescu vizsgálati fogságának meghosszabbítása fölött

Bucuresti-Bukarest, december 22. (Az Új Kelet tud.) Virgil Nicolaescu, a gyilkos bukaresti ügyvéd, továbbra is örültséget szimulál. Miután a bizonyítékok sulya lett kénytelen volt bevallani, hogy ő volt feleségének és anyósának gyilkosa és miután a borzalmas bűntények helyszíni rekonstrukciója alkalmával pontosan leírta a gyilkosságok végrehajtásának legapróbb részleteit is, most úgy szeretne szabadulni tettének következményei alól, hogy megjárja a beszámíthatatlant. Értelmetlen kérdésekkel lepi meg a vizsgálóbíró, nem emlékszik arra, hogy előbb feleségét, vagy az anyóst ölte-e meg s maholnap minden bizonytalán már arra sem fog emlékezni, hogy egyáltalán ő ölte-e meg a két asszonyt. Ez az ügyvéd második takikázása. Az első az volt, hogy a gyilkosság felfedezésénél a meglepettet játsza, aki semmiről semmit sem tud, miután előzőleg végrendeletet hamisított, saját magát téve meg Boteanu asszony egyetlen örökösének. Ha a nyomozás számai nem fonódnak az ügyvéd köré,

ugy ma már egyedüli birtokosa volna a 15 millió lejes vagyonnak és valószínűleg férje is annak a lánynak, akit első felesége és ennek anyósa meggyilkolásán keresztül akart boldoggá tenni.

Miután ez a taktika nem vált be, mert kénytelen volt a gyilkosságokat beismerni, a fennálló törvények értelmében amúgy is érdemtelen lett a 15 millió lejes örökségre, amelyet nem kaphat meg. Ennélfogva Nicolaescu most már új taktikába kezdett és az örültség szimulálásával saját bőrét akarja menteni. Ez azonban aligha fog sikerülni. A vizsgálat megállapította, hogy a végrendelet, amely Nicolaescut teszi meg Boteanu asszony egyetlen örökösévé, egyébként is hamis volt. A hamisítás szárait bogozza most a vizsgálóbíró és ezért az előzetes vizsgálat aktái még nincsenek lezárva. Miután a 30 napos vizsgálati fogság időközben lejárt, Nicolaescu ma ismét az ilfovi törvényszék elé került, amely dönteni fog vizsgálati fogságának meghosszabbításáról.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Az Opera műsora

Péntek, dec. 23.: A denevér.
Vasárnap, dec. 25. (délután): Figaro házassága.
Hétfő, dec. 26.: A denevér.
Kedd, dec. 27. (délután): A Trubadur.
Szerda, dec. 28.: Aida.
Péntek, dec. 30.: Cigánybáró.
Vasárnap, január 1. (este): A denevér.

Szinkör-Mozgó műsora

Pénteken 3, 5, 7 és 9-kor: Asszonyok a börtönben. A főszerepben: Sylvia Sidney.
Vasárnap és hétfőn d. e. 11-kor, d. u. 3, 5, 7 és 9-kor: A Mozibolond. A főszerepben: Harold Lloyd.

URANIA-MOZGÓ műsora

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
A kémmő kivégzése. Főszerepben: Jack Whiting és Iréne Delroy. Szécsécsé katonai kémdráma. Műsoron kívül legújabb hangos heti híradó.

ROYAL-MOZGÓ műsora

(iparkamara u. palotájában)
Ma, pénteken utoljára:
Leánykereskedők karmai között. Nagy erotikus filmsláger. Főszerepben: Ditta Parloval.

CORSO-MOZGÓ műsora

Pokolsziget. Az idegen legionisták élete. Jack Holt, Ralph Graves, Dorothy Sebastian.

SELECT-MOZGÓ műsora

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Reichendorf hercegnő. Néhány hadifogoly megható drámája Pierre Benoit „Axelle c. regénye nyomán. Főszerepben: Warner Baxter, Leila Hymans. Műsoron kívül legújabb hangos heti híradó.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, december 23.

Bukarest, 19.40: Grammfón. 20: Cello 20.45: Zongorahangv. 21.45: Hírek.
Budapest, 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Grammfónhangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 3.40: Diákfőlöra. 4: A háztartásról. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: A harminceves kanáritenyésztés ismertetése. 5.30: Magyar nóták. 6.45: Munkásfőlöra. 7.15: Színműelőadás a Studióból: Karácsony. 9.15: Hangv. 10: Pontos időjelzés, hírek. 10.45: Jazz.
Bécs, 20.15: Szimf. hangv.
Berlin, 22.15: Szórakoztató zene.
Varsó, 20.15: Szimf. hangv.
Milánó, 20.40: Szimf. hangv.
Róma, 20.45: Kamarazene.
Prága, 19.50: Rzenekar.
Pozsony, 18.20: Grammfón.
Brünn, 22.15: Szlovák népdalok.
Osló, 22.15: Alt, hárfa és molyhegedő-hangverseny.
Stockholm, 18: Grammfón.
Toulouse, 25: Hegedűszólók.

Szombat, december 24.

Bukarest, 19.40: Grammfón.
Budapest, 9.15: Katonazene. 9.30: Hírek. 12.05: Házikvartett. 12.25: Hírek. — 1: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Meseóra. 5.45: Karácsonyi hangulat.
Bécs, 23: Zenekari hangv.

Operák,

Klasszikus Albumok mélyen leszállított áron kaphatók:

Király János

zeneműkereskedésében Cluj, Főtér 15.
Kérjen árjegyzéket.

Berlin, 22.10: Szór. zene.
Breslau, 21: Harminc német székes-egyház harangjai zugnak.
Heilsberg, 20: Orgona és harangzugaé.
Lipce, 19.40: Szimf. hangv.
Varsó, 22.05: Chopin művei.
Milánó, 20.45: Zenekari hangv.
Róma, 20.45: Zenekari hangv.
Prága, 23.15: Orgona.
Toulouse, 23: Harmónikazene.

APRÓHIRDETÉSEN

gyeszeri kölcsönre egy szó 3 lej, vagy
agabb betűvel 6 lej. Legkisebb apró-
kölcsön 50 lej. Állástkeresőknek és
üzemek kedvezmény. Apróhirdetések
előre fizetendő. Jellegű levelet
csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg
mellékelve van.

Egyetemi hallgató latin, görög, francia órákat adna, esetleg koszt ellenében is.

Egy hármás Wertheimkassza és Dániel kályha eladó. Cim a kiadóban.

Perfekt román, német, magyar, franciaul tudó diáklány iskolás gyermekek korrepetálását jutányos áron vállalja. Cim a kiadóhivatalban „Lelkiismeretes” jelleg alatt.

Felsőkereskedelmi végzett nő román és német óralevezést, esetleg gépirást vagy akármilyen más irodai munkát olcsón vállal. Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó Subdeal 5. alatt vendéglőhelyiség lakással. Bővebbet Bognár és Szántónál.

Corvin borotvapenge és készülék fölerakata J. Klein Cluj, Calea Reg. Ferdinand 69. Ugyanott lipcei újdonságok, hirdattási cikkek nagy raktára.

Használt irógépet veszek. Cim: Deutsch orvosi műszertár Cluj, Piata Unirii 9.

Német, magyar gyors- és gépirónő önálló levelező, ki románul is beszél, kezdő fizetéssel bármilyen állást keres. Cim: Kohn fatelep. Telefon 645.

Naponta frissen fejt kóser tehén- és bivalytej (házhoz szállítva is), valamint tejszín, tejföl, vaj és túró kapható Schwartz Ignácánál, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott vegetárius koszt — kihordásra is — kapható. Csak megrendelésre.

VARRÓNÓ, elsőrangú francia- és angol munkás vállalja nagyon olcsón a legkülönböző fazonok készítését, csakis saját lakásán: Cal C. Victoriei 139. sz. (hátsó az udvarban.)

Modern, szépkívitelű teleháló berendezés nagyon olcsón eladó. Nagyszamos u. 10. Kleinberger műasztalos.

Hihetetlen olcsó áron árusítunk ujévig!

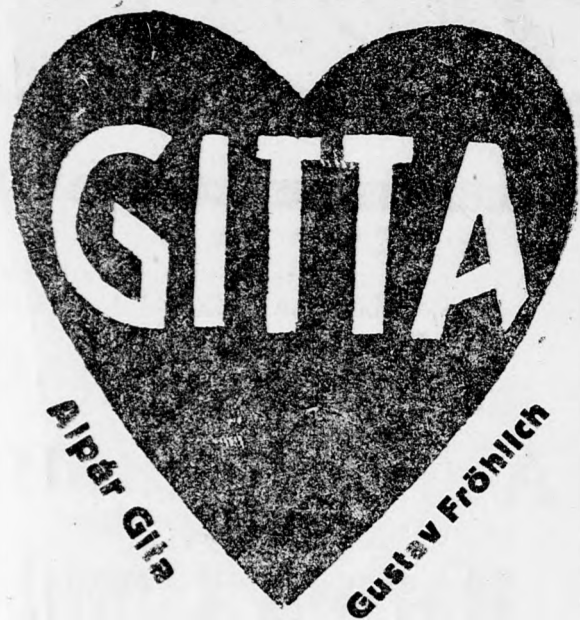
Most vásároljon:

női kabátot,
ferfi kabátot, öltönyt,
gyermekkabátot és ruhát

MASSLER JAKAB ruhaárúházában
Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii (Főtér) 21

Tekintse meg kirakatainkat és vételkötelezettség nélkül dus raktárunkat

**Western Electric csoda-
gépén**

**Karácsonykor
A ROYAL mozgóban**

Elővételi pénztár ma, péntek d. u. 3 óráig.

HIREK

— Goga Octavian elhagyta a szanatóriumot. Bukarestből jelentik: Goga Octavian, aki súlyos vakbéloperáción ment keresztül és több hétig volt szanatóriumban, tegnap hagyta el az Elisabeta-szanatóriumot. A nemzeti agrárpárt elnöke tegnap este hosszabb megbeszélést folytatott Vasilescu Valjeannal, pártjának bukaresti elnökével.

— Ellopták egy újságíró kofferjét. A napokban Váradra való utazása közben dr. Gara Ernő hírlapíró fülkájából ellopták kéziratát. A táskában néhány fehérműn kívül benne volt Ludwig Satz, a híres jiddis színész és tárulata három lengyel tagjának utlevele, azonkívül Gara Dezső gyógyszerész különböző iratai. A károsult arra kéri mindazokat, akik valamiképpen hozzájutottak az iratokhoz, hogy juttassák el azokat a kolozsvári Newyork szálloda igazgatójához, Földes urhoz. A fehérműt megtarthatják és jótékonycélra adhatják.

Adakozzunk a kolozsvári Zsidókérdésnek.

— Karácsony a Corso-mozgóban. A Corso-filmstúdió, hogy kedves közönségének kellemes karácsonyt szerezzen, áldozatot nem kímélve, megszerezte a Metro karácsonyi tárgy ultra-modern társadalmi drámáját, amelynek címe a Csókák vására. A film főszereplői a Metro legkedveltebb sztárjai: Joan Crawford, Nils Asther, Robert Montgomery és Levis Stone. Ez a szereposztás biztosítja a film sikerét, amelynek romániai bemutatója a Corso-mozgóban lesz karácsony első napján. A várható érdeklődésre való tekintettel, hogy mindenki biztosítani tudja a neki megfelelő helyet, dec. 24-én d. e. 11 óráig a jegyek elővételben kaphatók a mozgó pénztáránál. A karácsonyi előadásokra a kedvezményes és szabadjegyek nem érvényesek!

— Egy brailai ékszerész titokzatos öngyilkossága. Brailai jelentik: December 20-án megjelent a brailai rendőrségnél Wexler Lny asszony sr. Ujire: 18. szám alatti lakos és bejelentette, hogy férje Avram Wexler december 15-én eltávozott a lakásból és azóta nem került elő. Wexlerné elmondta a rendőrségnek, hogy férje Wexler ékszerész öt nappal ezelőtt azzal távozott el, hogy néhány üzleti ügyét akarja elintézni és a városban lakó rokonait akarja meglátogatni. Két nap elteltével a kétségbeesett Wexlerné elment a férje által említett rokonokhoz, de azok azt a felvilágosítást adták, hogy Wexlert sem az említett napon sem azóta nem látták. Később Wexlerné férje íróasztalán talált egy levelet, melyben Wexler azt írja, hogy nem bírja tovább a gondokkal tarkított életet és elhatározta, hogy öngyilkos lesz. A brailai rendőrség megindította a nyomozást Wexler ékszerész titokzatos eltűnése ügyében.

— Vitriolos dráma egy konstancai szállóban. Bukarestből jelentik: A konstancai Regina szállóban néhány nap óta egy Steinberg nevű kisenevi fiatalember lakik, aki egy konstancai leányt akart eljegyezni. Tegnap a szállóban egy hölgy jelent meg és a fiatalember szobájába hallatszottak a szobából. Kiderült, hogy a hölgy, aki Suzana Teghioara, egy kisenevi nagykereskedő felesége, utána utazott kedvesének és vitriollal leöntötte. Steinberg a nyakán szenvedett súlyosabb égési sebeket, amelynek elkövetőjét lefoglalták.

— Dezertálás miatt két és fél évi börtön. A kolozsvári hadbírósg ma két katonaszökevényt, Rusu Mihail, a nagyváradi 88-as gyalogezred és Heszter Hermann, a gyulafehérvári 6-os tüzérezred közlegényei felett ítélkezett. A hadbírósg az elsőt egyévi, a másodikat másfél évi börtönrre ítélte dezertálás miatt.

December 24. kórházi szombat.
— Öfelsége a király is megnézi Alpár Gitta filmjét. Mint Bukarestből jelentik, Alpár Gitta nagy filmje, a Gitta (Meggyszólt a szívem) iránt öfelsége a király is érdeklődött s a legmagasabb helyről jött óhajnak megfelelően a filmet december hóban a királyi udvar külön termében fogják öfelségének bemutatni. E hír természetesen mindenütt feltűnést keltett, mert ez a nem mindennapi kitüntetés csak a film kvalitásait igazolja. Ez a körülmény a kolozsvári közönség körében, mely máris nagyon türelmetlenül várja az Alpár Gitta filmek bemutatóját a Royal-mozgóban karácsony első napjától kezdődően, az érdeklődést bizonyára még jobban fokozza.

— Párizsban tavaszias az időjárás. Párizsból jelentik: A francia fővárosban tavaszias az időjárás. A hőmérséklet 15 Celsius körül van, ami márciusi hőmérsékletnek felel meg.

— Chanuka-est az agmenház javára. A kolozsvári zsidó iparosok agmenházuk javára folyó hó 25-én, vasárnap este 9 órai kezdettel a Metropol kávéház összes termeiben nívónak ígérkező nagy Chanuka-estélyt rendeznek. Külön meghívók nem lesznek kibocsátva és éppen ezért ezen jótékony célt szolgáló és megfélepetéseket ígéro estélyre a város társadalmát ezuton hívja meg tisztelettel a hölgybizottság.

— A Str. Marasesti (v. Krizbai u.) 48. sz. alatti mézártszékben ort. kóser hus kapható 20 lejért kilogramonként.

A kolozsvári Zsidókérdés mindannyiunké, mindannyiunk kötelessége adakozni a Zsidókérdésnek.

— Ruhát, cipőt egy szerencsétlennek! Egy tizenkilencéves zsidó kereskedősegéd írja hozzánk utézett levelében: Aradon születtem. Anyám a tébolydában végezte életét, apám a háboruban esett el. Egyetlen gyermek voltam, minden támasz nélkül maradtam. Fűszerüzletben dolgoztam kora reggeltől késő estig, felszabadultam és amikor jobb életstandardra volt kilátásom, leépítettek. Aradról biztatásra Kolozsvárra jöttem, ahol néhány hónapos állástalanság után kenyér nélkül, lerongyolódva lézengtem. Kérem, szerezzenek nekem valami használt ruhaneműt, hogy ember módjára jelenhessek meg az emberek előtt. Akinek nélkülözhető cipője, ruhája, fehérműje van, küldje az Új Kelet szerkesztőségébe. Mit közzvetítjük a jószívűek ajándékát.

Mindenki adakozzon a Tóra előtt a szegény betegeknek.

— A litván sajtó centennáriuma. Kovnából jelentik: A litván sajtó a napokban ünnepli fennállásának századik jubileumát. Bár a litván nyelv egyike a világ legrégebbi nyelveinek, irodalma csak nagyon későn és igen lassan indult meg. A litvánok által lakott területeken a lengyel kultúrának volt nagy befolyása, annyira, hogy a litván nemzeti sajtó organumai még a 19. században is legnagyobb részben lengyel nyelven jelentek meg. Az első litván nyelvű folyóirat először 1832-ben porosz Litvániában jelent meg a következő különös címmel: „Történetek az evangélium terjesztése körül a zsidók és pogányok között”. A lapot Keleh Friedrich kretingai lelkész alapította. Ez időtől kezdve igen gyorsan fejlődött a litván nyelvű sajtó porosz Litvániában, amelynek az Oroszországban élő Litvánokra nézve is nagy jelentősége volt, mert ebben az időben a cári uralom nem engedélyezte litván nyelvű sajtótermékek megjelenését. 1905-ig e tilalom fennállásáig porosz területekről hivatásos csempészek szállították a litván lapokat Oroszországba, titkos előfizetőknek. A tilalom megszüntetése után, 1905-ben és a későbbi években Vilnában számos litván folyóirat jelent meg. Ezidőszánt Litvániában hatvan litván nyelvű újságot adnak ki, köztük husz napilapot.

— Rooseveltnek rossz véleménye van a amerikai leányokról. Londonból jelentik: Mrs. Franklin Rooseveltnek, az új amerikai elnök feleségének a modern amerikai leánytípusról rossz véleménye van. „Már nagyon korán kipróbálják, mennyi wiszkít és dzsint bírnak el!” — mondja legújabb nyilatkozatában Mrs. Roosevelt — „s azt hiszem, a szesztilalom súlyosabban érinti őket, mint a férfiakat”.

Testvéri kötelesség a Tóránál a Zsidó kórháznak adományozni.

Chanuka első szombatja kórházi szombat.

— Kifizetik az összes nyugdíjakat. A kolozsvári pénzügyigazgatóságtól szerzett értesülésünk szerint ma, péntek délután K betűtől Z betűig kifizetik az összes nyugdíjakat, tekintet nélkül a nyugdíj összegére. Ezzel a nyugdíjasok globális adó befizetését sem kell igazolniuk. A kifizetéseket öt pénztárnál eszközölik, hogy a karácsonyi ünnepek előtt minden nyugdíjas hozzájuthasson járandóságához.

A Tóránál gondoljunk a szegény zsidó betegeknek.

Speciális si-ruhaanyag és olcsó maradékok a Serilánánál Cluj, Calea Regele Ferdinand 14.

— A kolozsvári rendőrség hírei. Szerdán este kisebb méretű tűz ütött ki az Edison-mozgóban. A gépházban meggyulladt a film és Miskovszki Mihály operatőr, aki sietett eloltani az égő filmet, kisebb égési sebeket szenvedett. Az igazgatóság értesítette a mentőket, akik nyomban kiszálltak a helyszínre és azonnal bekötötték Miskovszki sebeit. Állapota veszélytelen. — A kolozsvári tanonc iskolában szerdán délután szóváltás keletkezett Giurgiuca Gligor és Sartuc George tanoncok között. A szóváltás során az előbbi kést rántott elő és hirtelen feindulásban beleszurt Sartuc George karjába. A kés szerencsésen nem hatolt be mélyen a tanonc karjába s így a szóváltásnak nem lett komolyabb következménye. — December 21-én délután két órakor Teodorut Joan 27 éves munkás Str. Nádásel 87. sz. alatti lakásán öngyilkosságot akart elkövetni és megívott egy negyedkiló marószóda oldatot. Teodorut szomszédai azonnal értesítették a mentőket, akik a szerencsétlen munkást beszállították a klinikára, ahol első segélyben részesült. Állapotában javulás állott be.

Sifelszerelés a legszebb ajándék!

Ródiák gyermekeknek már 190 lejtől!	Si cipők 800 lejtől!	Si felszerelés már 800 lejtől!
Korcsolyák már 200 lejtől!	S huster Emil sporüzletében	Vivó felszerelés legolcsóbban!

— A magyarországi malomipar csak a legnagyobb nehézségek között tudja fenn tartani üzemét. Budapestről jelentik: A magyarországi malomipar a redukált üzemét is csak a legnagyobb nehézségek között tudja fenntartani. Az Első Budapesti Gőzmalom az érdekkörébe tartozó vidéki üzemeket leállította. A Váci Hengermalom üzeme is leállt. Személyzetének nagyrészt elbocsátották. Likvidálni akar a Kaposvári Hazai Malomipar is, mert valamennyi alkalmazottjának felmondott.

— Biztosítási csalásért elítélték a népbiztos barátnőjét. Varsóból jelentik: A krakkói törvényszék biztosítási csalásért tizenöt napos börtönrre ítélte Krasznioros népbiztos volt barátnőjét, Ciunkievics kabaránékesnőt, mert ez bejelentette a rendőrségnek, hogy ellopták 150 ezer frank értékű ékszerét, de kiderült, hogy a lopás nem történt meg, hanem az ékesnő a biztosítási összeget akarta megkapni.

— Halálozás. Wallerstein Emanuel régiségkereskedő szerdán este 7 órakor Kolozsváron 67 éves korában elhunyt. Temetése péntek d. e. 10 órakor lesz a Hosszu u. 7. sz. alól.

— Öt orvost fertőzött meg egy kutyaharapástól mezevesztett paciens. Csernovichól jelentik: Paulina Fifart, egy fiatal csernovici hivatalnoknő, néhány nappal ezelőtt megharapott egy veszett kutya. A hivatalnoknő nem sokat törődött a harapással és tovább járt kezelésre fogorvosához, aki már hosszabb idő óta gyógyította fogait. Időközben a szerencsétlen nőn kitört a veszettség és beszállították klinikára kezelés végett. Miután a nő nem mondta meg, hogy kutyaharapás áldozata, a fogorvosán kívül még négy orvost fertőzött meg, akik a klinikán egy ismeretlen betegség ellen kezelték Paulina Fifartot az orvosok nem tudtak segíteni és tegnap irtózatot kint köztét meghalt. Az öt megfertőzött orvost beszállították a Paszteria

Flanelmaradék

olcsón

„STEAL“ divatáruház
CLUJ, Regele Ferdinand 8.

A Sándor-cég Márkás harisnyál a legpraktikusabb karácsonyi ajándékok. Rendkívül olcsó árak! P. Unirii 9.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A két tábornok lemondása: Maniu alkotmányos győzelme

Az Universul szenzációs leleplezése Vaida audienciájáról

Cluj-Kolozsvár, december 22. (Az Uj Kelet tud.) Vaida Sándor legutóbbi bukaresti útja s audienciáját kísérő kommentárok megerősítették a közvéleményben azt a hitet, hogy a nemzeti parasztpárton belül bizonyos egyenetlenségek ütöttek fel fejüket, amelyek meglehetősen feszült atmoszférát teremtettek. Am ezek az egyenetlenségek nem Maniu Gyula és Vaida Sándor között állnak fenn, mint ahogyan azt általában hiszik. A két nemzeti parasztpárti vezető között változatlan a jóviszony és Vaida sokkal inkább respektálja a miniszterelnököt, semminthogy egyetlen gesztusra is képes volna, amely Maniu politikáját kereszthetné.

Mit ír az Universul?

Annál áldatlanabb légkör alakult ki a két nemzeti parasztpárti vezető környezetéhez tartozó politikusok között. Vaida lemondásával bizonyos személyi változások történtek a kormányban és háttérbe szorultak elemek, amelyek nem hajlandók passzív szerepükbe belenyugodni. Az Universul ezzel kapcsolatban feltűnést keltő cikket közöl legutóbbi számában. Elmondja a cikkirő, hogy Vaida, midőn a politikai kilátások felől érdeklődött nála, Mafaldához, a jósnőhöz utasította az újságírókat.

— Így akadtunk rá — írja az Universul — egy himnemű Mafaldára, egy fiatal nemzeti parasztpárti politikus személyében, aki „chemaristá”-ból — bizonyára a nevek hasonlósága kedvéért „kamaras” lett. Mint ilyen, nyitott ajtók állnak előtte és így meghallgathatja, mit beszélnek itt-ott, ahol a nagy dolgokat dirigálják. Így teremtette meg a legendát is maga körül, hogy ismeri a politika jövő titkait.

„Mafalda”

Ez a politikai Mafalda vigasztalan most, hogy gazdája, Vaida kénytelen az árnyékban maradni, bár egy bizonyos sajtó mindent elkövet, hogy felfújja, mint egy szappanbuborékot. Az ajtókon keresztül, melyeket kinyit, vagy amelyek megnyílnak előtte, megtudta, hogy a miniszterelnök bizonyos keserűségekkel van tele, mire kettős művelet végrehajtásához látott. Egyrészt azt mondja Vaidának, hogy az uralkodó szeretné látni, másrészt sikerül a királynak tudomására hoznia, hogy Vaida fontos dolgokat szeretne elmondani. Így történt, hogy egy szép napon felébredtünk Bukarestben Vaidával, akinek audiencián kellett megjelenie az uralkodónál és akiről tudtuk, hogy udvari ebédre is meg lesz hívva. Itt azonban kiderült, hogy sem Vaida nem kért audienciát, sem az uralkodó nem fe-

jezte ki azon óhaját, hogy Vaida Bukarestbe jöjjön, Vaidát meglehetősen kellemetlenül érintette ez a játék. Mafaldának pedig sikerült úgy intézni a dolgokat, hogy Vaidát a király mégis fogadta hálószobájában, bár ágybanfekvő beteg volt. Ez volt az egyetlen lehetséges kiút abból a zavarból, amely az audienciával kapcsolatosan keletkezett. Mint mondják, az uralkodó és Vaida közel egy óráig diskuráltak egymással közömbös témákról, míg végre Vaida megkérdezte: — Volna felségednek valamilyen fontosabb közölnivalója számomra?

— Az uralkodó csodálkozó arcot vágott. — Nekem nincs, de úgy tudom, hogy Önnek van közölnivalója számomra, Vaida ur?

A konzekvens Maniu

Vaida eltávozása után az uralkodó telefonon magához kérte Maniut, akinek azt mondta, hogy életének legkínosabb órája volt az az idő, amelyet Vaidával el-

töltött. Mindenesetre éppen ezen a délutánon sikerült Maniunak keresztülvinnie egy követelését, amelyet már hónapokkal ezelőtt állított fel a miniszterelnök, — hogy tudniillik a vasut és a posta élére kinevezett tábornokok mondjanak le, adják át helyüket polgári politikusoknak. Ez a két lemondás szerves részét alkotta Maniu alkotmányos skrupulusainak és az a tény, hogy Jonescu és Florescu tábornokok még másnap benyújtották lemondásukat, bizonyítja, hogy Maniu következetesen kitartott és kitart elvei mellett.

Politikai körökben egy a Vaida-audienciával kapcsolatos leleplezéseket, mint a két tábornok lemondását élenként kommentálják. A posta és a CFR új vezérigazgatóinak kinevezése előreláthatólag csak néhány nap múlva fog megérkezni. Az Epoca úgy véli, hogy az ünnepek után még néhány szenzációs változás lesz bizonyos magasabb állásokban.

DR. PIERRE
Világhírű fogkrém és szájvíz

Manoilescu a Steaua Română petróleum panamáiról beszélt és „leleplezte” Argetoianut

Pikáns Interpelláció a szenátusban

Bucuresti-Bukarest, december 22. Manoilescu szenátor tegnap interpellációt terjesztett elő, amelyben a Steaua Română petróleumvállalat adóvisszaéléseivel foglalkozik. Az interpelláció szerint a vállalat eleln annak idején Argetoianu pénzügyminiszterhez nyújtották be a fellebbe-

zést, aki azonban felretette azt, tekintettel arra, hogy igazgatósági tagja a Steaua Românănak. Az interpelláció pikantériája, hogy Manoilescu is tagja volt egyideig a Iorga-Argetoianu kormány-

A parlament ünnepélyes keretek között átadta a királynak a választfeliratot

A király rendkívül megleghangu beszédben válaszolt a parlament küldöttségének

Bucuresti-Bukarest, december 22. A kamara küldöttsége átnyújtotta az uralkodónak a választfeliratot. Pop Cicio kamarai elnök olvasta fel a kamara választát, mire a király a következőket felelte: „Elnök ur, Képviselő Urak! A szavak, amelyekkel a nemzet képviselői trónbeszédemre válaszoltak, ama elhatározásukat bizonyítják, hogy együttes munkával kívánnak urai lenni annak a nehéz krízisnek, amelyen az ország keresztül megy. A nemzet képviselőinek hazafias és érdek telen munkája lesz ez. A mi földünk megadja a lehetőséget, hogy ez a munka eredményes legyen és garanciát nyújt a holnapra. Bizom abban, hogy a nemzet képviselőinek törekvései megvalósítják a jobb jövőt.

A képviselők feladatai közé tartozik a költségvetés megállapítása. Ez ma sokkal nehezebb, mint valaha volt, de nem kételkedem abban, hogy mindnyájan segíteni fogják a kormányt és tudni fognak gondoskodni olyan eszközökről, amelyek rövid időn belül az ország megerősödését és fejlődését teszik majd lehetővé.

A gazdasági problémákon kívül olyan törvények befejezése is vár a képviselőkre, amelyek teljessé teszik az ország egy-

segesítését. Meg vagyok győződve, hogy ezeknek a törvényeknek a befejezése épp olyan jó kezekben van, mint amilyen jó munkával készítettek elő ezt az egységesítést. Az ország alaptörvényeinek új, hatalmas támaszai valósulnak majd meg ezekkel a törvényekkel. Románia mindig hű maradt tradicionális békepolitikájához, amelyek a szövetségesekkel együtt csakis a konszolidációt szolgálják. A többi állammal a legjobb viszony fenntartása képezi ennek a politikának határozott célját.

Hadseregünk iránti szeretet és gondoskodás jeleit bizonyítja feliratuk, ami mélyen meghat, hiszen a hadsereg az ország egyik legfontosabb támasza.

Elnök Ur, Képviselő urak! Az ország uralkodója és azok, akik önöket a parlamentbe küldötték, bizik abban, hogy munkájuk előbbre fogja vinni az országot és akkor visszhangzani fog mindnyájunk szívében az a tudat, hogy a nemzet képviselői átérzik a román állam állandóságáért való felelősséget. Meg vagyok győződve, hogy önök mindnyájan támogatni fogják kormányomat, hogy az eléje tornyosuló súlyos problémákat megoldhassa. Isten áldását kérem a nemzet képviselőinek hazafias és érdektelen munká-

Nemcsak a saját,
hanem a szomszédja hasát is fogja nevetében, ha megnézi a
Szinkör mozgó
karácsonyi slágerét:
A Mozibolond
A főszerepben:
Harold Lloyd

jára és bizom abban, hogy az állam magasabbrendű érdekeit és állandóságát, amelyet elsősorban szíven viselek, közös munkával meg fogjuk erősíteni és meg fogjuk védeni.”
A király szavai igen mély hatást keltek a küldöttségben, amely igen lelkesen megéljenzte az uralkodót.

Ujabb éhségmorsoló csapat érkezett Washingtonba

London, december 22. Washingtonba újabb éhségmorsoló csapat érkezett. A tábor, ahova a tüntető felvonulás résztvevőit betelepítették, fegyveres rendőrsapattal veszik körül. Jelentősebb incidensekre eddig nem került sor.

Átalakul a bolgár kormány

Szófia, december 22. A bolgár kormány a napokban átalakul. Az agrárpárttal tárgyalások várhatók, mert a párt a maga részére más tarcát kér s rendelkezésre bocsátja a jelenleg betöltött közoktatásügyi tarcát.

Emelkedett a munkanélküliek száma Németországban

Berlin, december 22. A munkanélküliek száma Németországban december közepén 5 millió 604 ezer, 249 ezerrel több, mint november végén.

Ludvig Renn nem kap amnesztiát

Berlin, december 22. Renn, a híres pacifista író, a Háboru leartóztatásban levő szerzője nem kap amnesztiát, mert a vád ellene hazaáulásra való szövetkezés. Egyidejűleg a birodalmi igazságügy-minisztérium értesítette a bíróságokat és az ügyéségeket arról, hogy elítélt síberrek, valuta- és devizacsempézsek bünteslekményei nem esnek amnesztiá alá.

Ime: a béke!

London, december 22. Tizenkét japán bombavető repülőgép bombázással árasztotta el a Mandzuriától délre eső Jehul kínai tartományban a kínai felkelő bandák gyülekezőhelyeit.

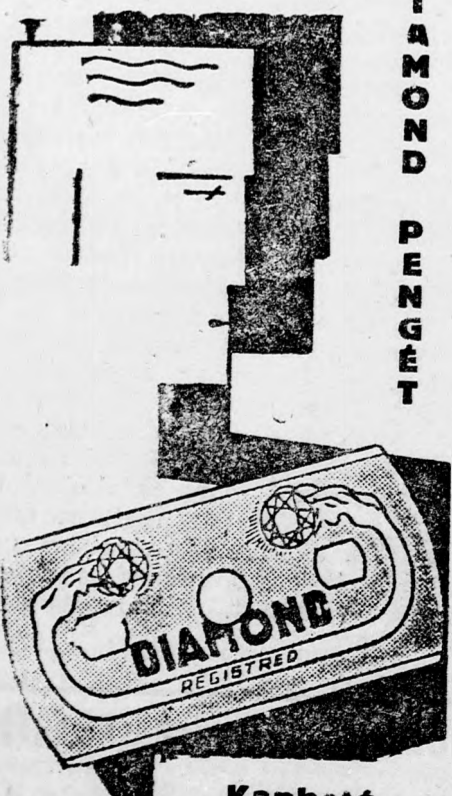
Nyugodt a forgalom a nemzetközi aranypiacon

London, december 22. A nemzetközi aranypiacon teljesen nyugodt a forgalom, noha bizonyosra veszik, hogy Anglia már közelebből vásárlásokkal fog igyekezni pótolni december 15-iki aranyfizetése következtében megcsappant készleteit.

Keresztények a zsidó fronton. Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezeteit tárja fel ez a pompás könyv. Tizenhárom rendkívül érdekes monográfia a történelem azon keresztény alakjairól, tudósokról, írókról, fejedelmekről és diplomatákról, akik páratlan odaadással küzdöttek a zsidó nép jogaiért és szebb jövőjéért. Palesztina felépítéséért, olyan időben, amikor ezt maga a zsidó nem akarta. A könyv ára fűzve 90 lej. Kapható az Uj Kelet könyvtárában.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 19. sz. Telefon 9-77.

Kérjen csak

Taxa plătite No. 224.7

da Baro Telefon: Havonta 600, földre: 6 félvre 6 defések KELET zsidóság keink ut rás megj

Oda-vi

Megint középiskola Mintha Emlekkönyv, az eg lenyest és maradt Ugyanaz előkészítő lett egy os akkor az e Hogy a legyen, a miniszter és lyos közép lenyest az Az idő az nélkül. Ezu oktatásügyi akinek véle poszta, de melegítve. Ezzel meg szerváltozás csak hétozz egyvel több Nos és... Enyhítő mi csak reg iskolai rend be vagyunk Jött egy a középiskola egyetemeken sebb. Mily böles niai politika nek mindig

Autonóm

Az elv az jó, hogy kor Miért képe kommercializ autonómiaján A gon'olam Amije van. den állami zik. A legjobb Jött tehát nak sajtó láf lön igazgató gazdálkodása magángazdas elveivel. Néhány üz dával — bevá A legtöbbn hogy az álla cit lett. Ame hogy a felel felveszik a sz ket. A megoldá maradjon az nom deficitel igazgatókat...

a könyv

tulajdonképp ellenkezőleg: len és logika Grandiosus felelőtlen. Az emberi kadt ki: töle sít, minden v Amít mi m nak mondunk szetes. Rousseau le

S inko

Vasá

Ha